

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CXIII П'ЯТНИЦЯ, 10 БЕРЕЗНЯ 2006 РОКУ ЧИСЛО 10 VOL. CXII FRIDAY, MARCH 10, 2006 No. 10

Палата Представників США скасувала поправку Джексона-Веніка

Три важливі для України рішення за три тижні: надання ринкового статусу, угода про СОТ, скасування „Джексона - Веніка"

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – Палата Представників США 8 березня більшістю голосів висловилася за резолюцію HR-1053, якою скасовується поправка Джексона–Веніка щодо України. Коли „Свобода" йшла до друку, текст цієї резолюції було надіслано до Сенату для голосування. Якщо Сенат прийме версію Палати Представників, що, як сподіваються експерти, відбудеться 9-10 березня, то законопроєкт відразу набере чинности закону. Сенат проголосував за скасування поправки в листопаді 2005 року, але тоді йшлося про інакший варіянт проєкту, ніж той, котрий обговорювався в Палаті Представників. Тому Сенат мусить на цей раз голосувати за новий варіянт.

Окрім голосування за скасування поправки, 6 січня США і Україна підписали двосторонню угоду про умови приєднання України до Світової організації торгівлі (СОТ). Урочиста церемонія скріплення документу підписами відбулася у понеділок, 6 березня, у Вашінґтоні. З американського боку угоду підписав представник США на торгових переговорах (в ранзі члена кабінету) Роб Портман, з українського – міністер економіки Арсеній Яценюк. На сьогодні Україна підписала понад 40 двосторонніх протоколів про взаємний доступ на ринки товарів і послуг, необхідних для вступу до СОТ. Тепер залишилося завершити переговори щодо цього з Австралією, Вірменією, Киргизстаном, Панамою і Тайваном. Крім того, Верховна Рада має прийняти ще кілька законопроєктів, після чого Україна зможе віддати підготовлене досьє на розгляд робочій групі СОТ у Женеві для при-

(Закінчення на стор. 3)

Придністров'я створює проблему

Росія намагається зберегти свій пляцдарм

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – 6 березня українська сторона ввела в дію спільну українсько-молдовську декларацію від 30 грудня минулого року. Як відомо, кордон України межував не з Молдовою, а з самопроголошеною Придністровською Молдавською Республікою (ПМР), яка відтіснила Молдову від Дністра. Україна не визнала ПМР. Київ і Кишинів домовилися, що відтепер всі вантажі, які перетинають придністровську ділянку українсько-молдовського кордону, мають проходити митне оформлення в Молдові.

Впродовж 6 березня на цій ділянці кордону рух транспорту був майже заблокований, на станціях скопичилися вантажі, які митники ПМР не пускають на українську сторону. На кордоні зосередилося близько 200 залізничних вагонів. Міністер транспорту Придністров'я Гагауз дав команду залізниці не оформлювати вантажі, які слідують територією ПМР. .

Для дотримання порядку українські прикордонники перегородили автотрасу дорожніми „їжаками", встановили пересувний пост. Десятки озброєних військовослужбовців охороняють загородження.

7 березня, поблизу села Кучурган, на придністровській ділянці українсько-молдовського кордону, зібралося кілька десятків вантажних авт. Вантажівки з номерами України, Молдови, Німеччини та Латвії стоять на кордоні з 3 лютого. Водії кажуть: „Забрали документи і стоїмо усі. Навіть порожні машини, які мали б випускати, утримують тут. З неділі стоїмо тут. Вони кажуть, що Україна не пускає нас додому. Україна пускає – це тут нас не пускають...".

Митники ПМР відмовилися пояснити причини затримування на кордоні порожніх вантажівок з українськими номерами. „Звертайтеся до Тирасполя", – заявив службовець придністровської митниці.

У Тирасполі оголошено про створення так званого Антиблькадного комітету, який розміщує намети з учасниками акцій протесту вздовж автотраси неподалік міста Бендери. В Одесі про підтримку Придністров'я заявили представники проросійської партії „Союз".

Голова Кабінету міністрів Юрій Єханурів пояснив: „З території

(Закінчення на стор. 5)

У Вашінґтоні позитивно наставлені щодо березневих виборів в Україні

ВАШІНҐТОН. – З наближенням парляментських виборів в Україні у Вашінґтоні все частіше лунають запитання, які зміни принесуть ці вибори. Днями „Голос Америки" провів „круглий стіл" з цієї теми з чотирма провідними експертами. У годинній дискусії брали участь експерт Інституту міжнародної економіки Андерс Аслунд, колишній Посол США в Україні Стівен Пайфер, старший науковий співробітник Фонду Карнеґі Майкл МакФол та радник Гельсінської комісії США Орест Дейчаківський. Ведучим був Адріян Кармазин.

Практично усі учасники „круглого столу" погодились з висловленою радником американського представництва ОБСЕ Орестом Дейчаківським тезою, що парляментські вибори в Україні будуть випробуванням на те, чи будуть втілені в життя обіцянки, дані під час Помаранчевої революції. Світ очікує від України вільних виборів, сказав він. Тим часом, на думку колишнього Посла США в Україні С. Пайфера, березневі вибори – це не лише випробування, але й нагода для України показати, що вона кінець-кінцем стала на шлях демократичного розвитку. Це бачення підтримав А. Аслунд: „Це означає, що Україна стане повноцінною демократією і це матиме досить вибуховий ефект у колишньому радянському просторі, буде показником того, що колишня радянська республіка, у якій панував безлад, може стати повноцінною демократією, справді вільною державою".

Експерти кажуть, що своєрідною небезпекою для Помаранчевої команди є розчарування населення після революції. І особливо те, що жоден з посадовців колишнього режиму, причетних до корупції та фальсифікації виборів, не був покараний. Сама можливість покарання за фальсифікації, якщо вона буде чітко декларована, на думку посла С. Пайфера, може зробити ці вибори чеснішими: „Ризик покарання за фальсифікації мав би вплив цього разу".

Окрім виборів, експерти порушили питання утворення можливих коаліцій після виборів. На думку О. Дейчаківського, найкращою перспективою для України була б коаліція між колишніми союзниками Помаранчевої команди. На погляд А. Аслунда, абсолютно прийнятною у наступному парляменті є коаліція між командою В. Януковича та В. Ющенка, оскільки обидві сили є, за його словами, проринковими. З цим, однак, не погоджується М. МакФол з Фонду Карнеґі. За його словами, на сході України сьогодні панує монополія Партії реґіонів, і така ситуація, вважає він, далека від прозорости чи демократії.

А щодо перетворення України з президентсько-парляментської на парляментсько-президентську республіку, то учасники дискусії децентралізацію влади в Україні в загальному оцінюють позитивно. Такі зміни ведуть до більшої демократизації і наближення України до европейських стандартів. Але треба зазначити, що подібні зміни у такий складний перехідний період, у якому знаходиться Україна, відбуваються чи не вперше в історії. І оглядачі вказують на деякий ризик дестабілізації при формуванні двох центрів влади.

Практично усі учасники „круглого столу" також відзначили значний прогрес у взаєминах України та Заходу. Перш за все, США та Европа побачили в Україні потенційного партнера – країну, яка з часом може стати повноправним членом евро-антлантичної спільноти. Значні зміни відбуваються в економічній сфері. Андерс Аслунд відзначає прогрес, що відкриває дорогу західнім інвестиціям.

І все ж, як зазначив С. Пайфер, багато хто у Вашінґтоні вважає, що Україна не використала в повній мірі своїх можливостей. З ним погоджується М. МакФол, водночас наголошуючи, що Сполучені Штати могли б і повинні зробити більше для допомоги Україні.

Критикуючи підходи США у зовнішній політиці, М. МакФол сказав відверто, що у верхах американської адміністрації Україна зараз не стоїть на першому місці. Втім, як вважає С. Пайфер, США дуже добре усвідомлюють ролю, яку Україна може відіграти. США, каже він, зацікавлені у стабільній Европі і розуміють, що бажаній стабільності Україна може посприяти як член Північно-антлантичного альянсу: „Я думаю, США готуються стати базовою країною для підтримки членства України в НАТО. Але чи Україна хоче рухатись у цьому напрямку?".

Саме питання інтеґрації України з евроантлантичною спільнотою, на думку експертів, буде ключовим моментом для зовнішньої політики України після парляментських виборів.

Адріян Кармазин,
Мирослава Ґонґадзе
(„Голос Америки")

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Документальний фільм про українських заробітчан

ПРАГА, Чехія. – 4 березня 2006 року в рамках Міжнародного кінофестивалю правозахисних фільмів „Один світ" відбулася прем'єра чеського документального фільму „Невидимі люди" – про долю заробітчан з України, розкиданих по світу. Фільм створили режисер Микола Гейко і журналіст, голова Форуму українців Чехії Борис Чикулай, за фінансової підтримки Міністерства культури Чеської Республіки. Фільм „Невидимі люди" не можна дивитись без хвилювання. Сотні, тисячі втомлених облич, дуже різних, і все ж подібних один до одного людей – чоловіків і жінок, молодих і старших, подібних одним – потребою стати невидимими, сховатись, не потрапити нікому на очі. І справді, це якісь невидимі люди, які збирають помідори на португальських плянтаціях, носять цеглу на безконечних новобудовах Праги, миють посуд десь у Римі чи Барселоні, обслуговують гостей у барах Македонії чи, сутулячись від непосильної ноші, обходжують хворих і немічних в Атенах. Більшість скаже, що ці краї – рай на землі: безконечні пляжі з оксамитовим піском і теплим морем, добірні вина, багата архітектура. Та все це не для них, цієї Европи вони не бачать. Їм би лише достойно вижити, заробити гроші, відіслати додому, та головне – не потрапити на очі поліції. До кого звернений цей фільм? Говорить М. Гейко: .„Головне – це співчуття до всіх, хто працює й живе за кордоном, а також звернення до всіх держав, у яких вони живуть. Еспанія - приклад того, як до людей ставляться полюдськи, і вони там щасливі, вони там усі раді – і українці, і еспанці. Фільм звернений до всіх, хто за кордонами працює, звернений до української влади – щоб їх зрозуміли".Автор „Невидимих людей" вірить у те, що чеський глядач зрозуміє проблему великої групи чужинців, які роками живуть поряд з ними: "Я думаю, що фільм приймуть добре, і зміниться ставлення до України. Воно вже змінилось по революції".

„Міс Україна-2006"

КИЇВ. – „Міс Україною-2006" 1 березня визнано 19-річну студентку Харківського національного університету сільського господарства Ольгу Шилованову. Миловидна брюнетка Оля впевненіше за інших конкурсанток відповідала на „слизькі запитання" ведучих конкурсу. Тепер розум і чарівність переможниці залишається гідно оцінити журі конкурсу „Міс Всесвіт-2006". Крім того, вона представлятиме Україну на конкурсах „Міс миру" та „Міс Европи" в 2007 році. В конкурсі „Міс Україна-2006" взяли участь 26 учасниць з 23 міст країни. Український конкурс краси відвідав відомий французький актор Жерар Депардьє. Фото: УНІАН

У Харкові російська мова – регіональна

ХАРКІВ. – 6 березня міська рада ухвалила рішення про надання російській мові у місті статусу регіональної. За пропозицію міського голови від партії НСНУ Володимира Шумілкіна проголосували 53 з 75 депутатів. Рішення передбачає розширення використання російської мови, зокрема в офіційних органах влади, але критики кажуть, що і тепер російська мова у Харкові є фактично панівною, і вимагають відродження української. В. Шумілкін каже, що таким чином хоче відбити виборців від проросійських кандидатів на місцевих виборах. Він вважає, що в діловодстві та в деяких інших галузях російська має побутувати на рівні з державною. Сесію міськради в понеділок пікетували кілька десятків противників посадника. Представник пікетувальників Григорій Марченко заявив, що В. Шумілкін порушує Конституцію та закон про мови. Мотивом для голосування за регіональний статус російської мови, на думку учасників акції протесту, є бажання чинного посадника від Нашої України перехопити ініціятиву в мовному питанні в конкурентів на виборах. Водночас В. Шумілкін визнає, що утисків російськомовного населення немає.

Закладають стандарти для прийняття чужоземних гостей

ЛЬВІВ. – Чужоземний турист бажає не просто ознайомитися з Україною, а відчути „смак" молодої держави й те, що означає бути її громадянином. Таку думку 4 березня висловила президент турагенції „Scope Trawel Ink" Марія Гельбіг. Керівник однієї з турагенцій у Північній Америці, що співпрацює з Европою, виступила у Львові на міжнародному семінарі „Розвиток туризму в Україні: нові перспективи та можливості". Його ініціювала міська управа та Український Католицький університет. Учасниками зустрічі стали представники державних служб, туристичних агенцій, готельних і відпочинкових установ, ресторанів та музеїв. Стосовно майбутнього туристичного сезону М. Гельбіг, яка народилась в українській родині й вільно володіє мовою Івана Франка, висловила низку конкретних порад. Поперше, треба вповні скористатися величезним зацікавленням до України, що його спричинила „помаранчева революція". По-друге, слід навчитися вести екскурсії за міжнародними стандартами – туристів не цікавлять розлогі лекції з історії, мистецькі стилі, побудова тих чи інших споруд. Їм слід показати насамперед щось унікальне, неповторне, чого не мають інші. По-третє, вартує постійно демонструвати, що туристичні послуги в Україні є дешевшими, аніж у багатьох інших країнах. І ще – реклями має обов`язково відповідати обіцяному. Будь-які відхилення неприпустимі. Що ж до ще однієї складової туристичної галузі – друкованої продукції чужоземними мовами, то М. Гельбіг здійснила презентацію путівника „Україна-Ukraine", виданого в США. Ошатна книга на англійській налічує 330 сторінок і містить докладну інформацію про усі регіони України, найбільші міста, історичні та культурні пам`ятки, музеї, готелі, ресторани. Вона розрахована на туристів з західніх країн й тому враховує усе, що може їх зацікавити настільки, аби вони повернулися сюди ще раз. Уперше це видання побачило світ у середині 1994 року. А пізніше його наклад кілька разів додруковували. Тепер він уже перевищив сто тисяч примірників. Путівник можна придбати у найбільших книгарнях США й Англії, Австралії та Канади.

„Буковець" може стати одним з найбільших гірських курортів у світі

ВОРОХТА. – Газета „Ню-Йорк Таймс" від 6 березня розповідає своїм читачам про великі перспективи гірськолещетарського курорту „Буковець", що в Івано-Франківській області. Якщо інвестори виконають свої зобов'язання, то за кілька років „Буковець" може стати одним з найбільших гірських курортів у світі, зауважують оглядачі. Всюди виднінються будівельні крани, лещетарі у яскравих костюмах у найсучасніших лещетарських черевиках; спортивні машини з багажниками для лещат на даху проїжджають повз людей, що пхають бідони з молоком на тачках. Таким побачив гірськолещетарський курорт „Буковець" кореспондент газети „Ню-Йорк Таймс" Ото Пол. Він розповідає про великі перспективи курорту і про мільярд долярів, які збираються вкласти в нього інвестори до 2010 року. З огляду на те, що плян проєкту готували у Канаді, швидкісні підйомники купують в Австрії, а початковий внесок становив 125 мільйонів долярів, курорт „Буковець" – це найсерйозніша інвестиція у регіон, робить висновок „Ню-Йорк Таймс". Газета описує, як лещетарське підприємництво уже тепер дає працю багатьом жителям Івано-Франківщини, як споруджуються нові готелі, а ціна на землю підскочила до небувалих висот. Інвестори, серед яких український „Приватбанк", наголошують, що розвиток лещетарської інфраструктури – це важлива ознака економічного розвитку та того, що розвивається і середня кляса. Зі сподіваннями 600,000 туристів-лещетарів до кінця цього сезону „Буковець" вже змінив життя 1,4 мільйона жителів регіону.

„Укрпошта" конкуруватиме з „Вестерн Юніон"

КИЇВ. – „Укрпошта" отримала генеральну ліцензію Національного банку України на здійснення акцій з валютою і незабаром розпочне міжнародні перекази у валюті, в першу чергу до країн, де працюють українські громадяни. 4 березня про це повідомив на прес-конференції в Укрінформі генеральний директор „Укрпошти" Ігор Кравець. Пілотна зона впровадження охопить обласні центри і великі міста. Доставка здійснюватиметься до конкретного споживача.

Річниця загибелі головного командира УПА

ЛЬВІВ. – 5 березня в селі Білогорща поблизу Львова відбулися урочистості з ушанування пам'яті загиблого в цьому селі 56 років тому генерала й Головного командира УПА Романа Шухевича (псевдо – „Тарас Чупринка"). 5 березня 1950 року генерал УПА загинув у бою з працівниками НКВС. У заході взяли участь перші особи області: голова Львівської облдержадміністрації Петро Олійник, його заступники, представники духовенства, громадські діячі.

Церкви обіцяють не залучатися до виборів

КИЇВ. – Представники Всеукраїнської ради Церков та релігійних організацій 3 березня на зборах-зустрічі з Президентом Віктором Ющенком підписали декларацію про заборону використання авторитету Церкви для виборної агітації. В зустрічі взяли участь провідники найбільших Церков, зокрема патріярх УПЦ КП Філарет та глава УГКЦ кардинал Гузар, а також Президент Віктор Ющенко та урядовці. В. Ющенко застеріг, що коли конфесії повторять досвід 2004 року й знову агітуватимуть на виборах, то це, за його словами, підірве їхній авторитет. Деякі Церкви вже залучилися до виборів і подекуди священики кандидують до місцевих органів влади. В. Ющенко також нагадав, що участь релігійних організацій в агітації суперечить законодавству. З найбільших Церков лише Українська Греко-Католицька офіційно оголосила, що забороняє своїм священослужителям кандидувати та брати участь в агітації на виборах.

Ю. Луценко звітував про організовану злочинність

КИЇВ. – Міністер внутрішніх справ України Юрій Луценко 1 березня заявив на засіданні Кабінету міністрів з участю Президента Віктора Ющенка, голови Верховної Ради Володимира Литвина і голів облдержадміністрацій, що в 2005 році Міністерство внутрішніх справ змогло „зачистити" організовану злочинність в Україні. Ю.Луценко наголосив, що МВС починало здійснювати нову державну політику в умовах, які характеризувалися „пануванням донецького, дніпропетровського, київського сімейних кланів, які використовували державні структури для грабування країни". За матеріялами розслідувань МВС загальні збитки державі від такої діяльности становили понад 22 млрд. грн. Також міністер наголосив, що протягом року були заарештовані десятки вбивць, досягнуто 12-відсоткове зменшення кількости вбивств.

За повідомленнями інформаційних агентств

Пола Добрянська відвідала Україну

2 березня 2006 р. в Києві відбулась зустріч Президента України Віктора Ющенка з заступником Державного секретаря США Полою Добрянською, на якій обговорено питання дальшого поліпшення взаємин між обома країнами. Пола Добранська – дочка відомого провідника української громади в 1950-70-их роках, голови УККА Лева Добрянського. На фото: В. Ющенко і Пола Добрянська під час зустрічі. *Фото УНІАН*

Померла Ґеновефа Жеребняк
(3 жовтня 1916 р. – 11 лютого 2006 р.)

Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу з сумом повідомляє членів Головного Уряду, членів 180-го Відділу та все членство УНСоюзу, що 11 лютого цього року відійшла у Вічність Ґеновефа Жеребняк, секретар 180-го Відділу від 1935-го до 1977 року, Головна радна від 1941-го до 1950 року, заступник Головного предсідника від 1950-го до 1958 року.

Екзекутивний Комітет і все членство висловлює глибокі співчуття дітям Покійної – Григорієві, Іванові, Анні та всій родині.

Світлий образ Ґеновефи Жеребняк, яка протягом багатьох років належала до найактивніших, найвідданіших союзовців, назавжди залишиться в наших серцях.

Вічна Їй пам'ять!
Екзекутивний Комітет УНСоюзу

Палата...

(Закінчення зі стор. 1)

йняття остаточного рішення. Переговори щодо вступу до СОТ Україна веде з 1994 року, і тепер називається нова дата вступу – літо-осінь цього року. Як заявив Р. Портман, цей крок дозволить США та Україні „поглибити торгово-економічні взаємини". У свою чергу, А. Яценюк ствердив, що Україні ця угода необхідна для забезпечення подальшого економічного зростання.

Після багатьох років переговорів, протягом трьох тижнів було досягнуто три важливі для України рішення щодо статусу економічного розвитку. Ці три досягнення з кожного огляду – надзвичайний успіх в історії зовнішніх взаємин України і США. 17 лютого США надали економіці України „ринковий статус", що спричинить значне покращення інвестиційного клімату в Україні; 6 березня, після 14 років переговорів, Україна і США підписали двосторонній договір про СОТ, що допоможе Україні досягнути світового рівня в економічному розвитку. А декілька днів пізніше були скасовані 32-річні обмеження в галузі торгівлі.

Поправка Джексона-Веніка була прийнята в 1974 році, нею США обмежили торгівлю з країнами, котрі чинили перешкоди вільній еміґрації своїх громадян. Цей закон був особливо спрямований проти заборон, котрі застосувувалися в СССР щодо еміґрації євреїв з Совєтськопо Союзу. І хоч від розпаду СССР в 1991 році Україна фактично виконувала всі зобов'язання, передбачені поправкою Джексона–Веніка щодо еміґрації, проте щойно тепер був прийнятий закон про скасування цієї поправки.

„Нам потрібно поховати релікти часів холодної війни.

Панове сенатори і конґресмени! Я звертаюся до вас – скасуйте поправку Джексона – Веніка, зробіть цей крок назустріч Україні, подолайте цю стіну".

Ці слова Президента Ющенка у Конґресі США 6 квітня 2005 р. зустріли тривалими оплесками. Невдовзі після виступу В. Ющенка коаліція зі скасування поправки Джексона – Веніка була зформована. До складу коаліції увійшли понад 250 компаній, українсько-американських, єврейсько-американських та інших громадських організацій (див стор. 11), співголовами були Посол Стівен Пайфер і Посол Вільям Міллер. Коаліція закликала Сполучені Штати виконати взяті ними щодо України зобов'язання зі скасування архаїчної поправки Джексона – Веніка до початку виборів до Верховної Ради України, які відбудуться 26 березня цього року, щоб показати громадянам України, що США підтримують демократичний і ринковий розвиток Української держави.

І. Яросевич

АМЕРИКА І СВІТ

Ізраїль погрожує провідникові „Гамасу“

ЄРУСАЛИМ. – Прем'єр-міністер Палестини, політичний провідник радикального угруповання „Гамас” Ісмаїл Ханія, може стати ціллю для вбивства, якщо партія продовжуватиме напади на Ізраїль, заявив 7 березня ізраїльський міністер оборони Шауль Мофаз. За його словами, така загроза існує для всіх членів угруповання. „Гамас” вчинив десятки антиізраїльських нападів протягом п'яти років палестинсько-ізраїльського протистояння. Двоє провідників угруповання загинули два роки тому внаслідок ізраїльської повітряної атаки. Ісмаїл Ханія має зформувати новий палестинський уряд після того, як „Гамас” переміг на виборах у січні.

Тегран наполягає на розвиткові своєї ядерної програми

ВАШІНҐТОН. – США підтримують передання „ядерного досьє” Ірану до Ради безпеки ООН. За словами заступника секретаря Державного департаменту США Ніколаса Бернса, Тегран „переступив небезпечну межу”, розвиваючи свою атомну програму. Іранський президент Махмуд Ахмадінеджад наголошує на праві своєї країни збагачувати уран. А представник Білого дому Скот МакКлелан заявив: „Іран має можливість розвивати невоєнну ядерну програму. Проблема у довірі. Іранський режим продемонстрував, що йому не можна довіряти. Майже два десятиліття Іран приховував від світової спільноти свої ядерні програми, не виконував міжнародних зобов'язань в сфері нерозповсюдження ядерної зброї і продовжує діяти так само”, – сказав представник американської адміністрації. Міжнародне агентство з атомної енергетики 7 березня на засіданні у Відні продовжує розглядати іранську проблему.

Знайшли 18 трупів з зв'язаними руками

БАГДАД, Ірак. – У Багдаді 8 березня знайшли тіла 18 загиблих чоловіків з зв'язаними руками – у мікроавтобусі, кинутому на площі в столиці. Більшість з чоловіків були задушені, інші – застрелені. Всім їм було зав'язано очі. Наразі невідомі ані імена загиблих, ані причина їхнього вбивства. Поліція каже, що кілька з них виглядали як араби з-за кордону. Подібні вбивства, здебільшого на релігійному ґрунті, трапляються дедалі частіше впродовж останнього року. Напередодні міністер оборони США Доналд Рамсфелд заявив, що повідомлення засобів масової інформації про жертви в Іраку останнім часом були набагато перебільшені. За його словами, американське командування в Іраку каже про помилки у повідомленнях, коли йдеться про кількість нападів на мечеті та кількість жертв під час сутичок. Кількість осіб, що гинуть в Іраку, різко зросла після нападу на священну мечеть у місті Самара. Після того внаслідок насильства загинуло понад 400 осіб. Така маса жертв викликала побоювання, що в Іраку може вибухнути повномаштабна громадянська війна. Проте Д. Рамсфелд наголосив, що, на його думку, Іракові наразі не загрожує громадянська війна.

У Естонії більше не викладатимуть російською

ТАЛІН, Естонія. – З Естонії 7 березня повідомили, що російські школи з 2007 року поступово почнуть перехід на викладання естонською мовою. Учні російськомовних гімназій сприйняли цю новину з незадоволенням. Але міністер освіти і науки республіки Майліс Репс запевнила, що нова реформа піде на користь молоді, а перехід буде поступовим. „Першим кроком реформи буде викладання естонською естонської мови і літератури в 10 клясах гімназій, тобто для молоді, яка вже розуміє державну мову“, – повідомила міністер освіти. Вона запевнила, що перехід відбудеться лише в тому випадку, якщо сама гімназія буде готовою до цього кроку. Міністер висловила переконання, що добре знання естонської допоможе молодій генерації вільніше обирати професію і швидше інтеґруватися в естонське суспільство. Подібні гімназії в Литві і Латвії ще раніше перейшли на часткове викладання державними мовами. Майже десятирічний досвід Литви свідчить про те, що молодій людині, яка володіє державною мовою, легше інтеґруватися в суспільство, адже їй не доводиться долати мовний бар'єр.

А. Мілінкевич звинуватив владу Білорусі в фарсі

МІНСЬК, Білорусь. – Кандидата в президенти Олександра Казуліна було затримано минулого тижня, а провідний опозиційний кандидат на президентських виборах Олександер Мілінкевич у своєму радіозверненні 5 березня звинуватив владу в тому, що вона перетворила вибори, які мають відбутися 19 березня, на фарс. Він також засудив Народні збори, які було нещодавно проведено в Мінську, назвавши їх профанацією. Він сказав: „Ви всі знаєте, що робиться в країні. Яка у нас правда і як рахують голоси. З одного боку, вони хочуть зберегти видимість виборів, з іншого боку – перетворили вибори в фарс. Що це за вибори, якщо кандидата в президенти А. Казуліна можна затримати й побити“? Крім того, кандидат у президенти Білорусі А.Казулін, заявив про ймовірність застосування владою силового варіянту під час виборів, закликавши людей не піддаватися на провокацію під час вуличних акцій протесту.

М. Бабич наклав на себе руки у в'язниці в Гаазі

ГААҐА, Голяндія. – Колишній президент самопроголошеної на території Хорватії республіки Сербська Країна (РСК) після розпаду Югославії в 1991 році, Мілан Бабич наклав на себе руки у в'язниці в Гаазі, повідомив 6 березня Міжнародний трибунал з військових злочинів у колишній Югославії (МТКЮ). Тіло 50-літнього М. Бабича було виявлено в камері у виправній установі „Sheveningen“ (в'язниця МТКЮ) ввечері 5 березня. Про подію була негайно поінформована голяндська влада. Після проведення розслідування було підтверджено, що причиною смерти стало самогубство, наголошується в заяві трибуналу. Президент Газького трибуналу суддя Фавсто Покар наказав провести внутрішнє розслідування за фактом самогубства ув'язненого. 10 днів тому М. Бабич закінчив давати свідчення у справі іншого провідника самопроголошеної Республіки Сербська Країна, Мілана Мартича, який у травні 2002 року добровільно здався Міжнародному трибуналові з колишньої Югославії. У червні 2004 МТКЮ засудив М. Бабича до 13 років позбавлення волі. Він був визнаний винним в організації масового виселення несербського населення з території РСК у 1991-1992 роках, убивствах кількох сотень хорватів, жорстокому ставленні до в'язнів, знищенні католицьких церков і культурних об'єктів. Слідчі трибуналу вважали М. Бабича найближчим соратником С. Мілошевича. Він підтвердив, що колишній керівник Югославії був організатором воєнних дій між Сербією і Хорватією, а також контролював сербські збройні сили на території Хорватії. Бабич також свідчив трибуналові проти провідників боснійських сербів Радована Караджича і Ратка Младича, інших сербських керівників, справи яких розглядаються в МТКЮ.

Вручили нагороди „Оскара“

ЛОС-АНДЖЕЛЕС. – 5 березня в театрі „Кодак“ проходила 78-ма церемонія вручення нагород „Оскара“. Картина „Зіткнення“ (Crash) була визнана найкращим фільмом 2005 року. Одержувати нагороду вийшли режисери фільму Кеті Шульман і Пол Ґеґіс. Для Ґеґіса „Зіткнення“ стало режисерським дебютом, а ця золота статуетка виявилася уже другою за церемонію – він також одержав „Оскара“ за найкращий оригінальний сценарій. Картина також була нагороджена за найкращий монтаж. Володаркою „Оскара“ за найкращу жіночу ролю стала актриса Різ Візерспун. Цю нагороду їй принесла роля у фільмі „Пройти по межі“ (Walk the Line) режисера Джеймса Менголда.„Оскара“ за найкращу чоловічу ролю одержав актор Філіп Сеймур Гофман, за ролю у фільмі „Капоті“. „Оскар“ за найкращу чоловічу ролю другого пляну був вручений Джорджеві Клуні за ролю у фільмі „Сіріяна“. Джордж Клуні створив образ агента ЦРУ Боба Барнса, який працює на Близькому Сході. Володаркою „Оскара“ за найкращу жіночу ролю другого пляну стала Рейчел Вайс, яка зіграла у фільмі „Зраджений садівник“ (The Constant Gardener) режисера Фернандо Мейрелеса.

„Міжнародна амнестія“ засуджує затримання громадян в Іраку

ЛОНДОН. – Правозахисна організація „Міжнародна амнестія” різко засудила практику затримання в Іраку громадян без висування звинувачень. За даними правозахисників, близько 14 тисяч іракців перебувають під вартою. Багато з них зазнають знущань з боку вояків коаліційних сил, – йдеться у доповіді „Міжнародної амнестії”, оприлюдненій 6 березня у Лондоні. Правозахисники закликають звільнити затриманих, так як їх перебування під вартою суперечить міжнародному праву. Американське командування в Іраку заявляє, що з усіма ув'язненими у військових тюрмах США поводяться у відповідності з іракськими законами та міжнародними угодами.

„Гамас“ відкинув заклик провідників „Аль-Кайди“

ЛОНДОН. – Представники палестинського войовничого угрупування „Гамас“ відкинули коментарі заступника провідника „Аль-Кайди“ Аймана аль-Завахрі, який закликав „Гамас“ відмовитися від мирних угод, укладених раніше між Палестинською автономією та Ізраїлем. Депутат палестинського парляменту доктор Махмуд Рамахі сказав, що його партія не перебуває під впливом „Аль-Кайди“. Він підкреслив, що між „Гамасом“ й „Аль-Кайдою“ існує велика різниця. Він сказав, що його партія засудила напади „Аль-Кайди“ в США та в Европі. Також наголосив, що угрупування має намір врядувати за допомогою мирних та демократичних засобів. А збройну боротьбу назвав крайнім заходом. Заява доктора М. Рамахі пролунала у відповідь на відеосюжет, в якому заступник провідника „Аль-Кайди“ звинуватив Палестинську автономію в, як він висловився, в розпродажеві Палестини крихтами. Раніше під час візити до Москви провідники „Гамасу“ наголошували, що вони не визнають держави Ізраїлю. США та ЕС відмовляються від переговорів з „Гамасом“, допоки угрупування не визнає Ізраїль. Тим часом президент В. Путін поінформував Президента Дж. Буша та тимчасового ізраїльського прем'єра Єгуда Олмерта про висліди переговорів з „Гамасом“. Ізраїльський прем'єр наголосив, що це було помилкою – говорити з „Гамасом“ до того, як угрупування запропонувало гарантії, що припинить насильство і визнає Ізраїль.

Президент Дж. Буш в Індії та Пакистані

НЮ-ДЕЛІ, Індія. – Президент США Дж. Буш 1 березня розпочав триденну візиту до Індії та Пакистану, що мала на меті розбудову нових стратегічних взаємин між Ню-Делі та Вашінгтоном. Укладена в Ню-Делі угода дає Індії доступ до американських ядерних технологій, попри те, що та країна не долучилась до договору про нерозповсюдження ядерної зброї. Ця суперечлива ядерна угода, укладена Дж. Бушем в Індії, викликала скептичні зауваження в Конґресі, чия згода необхідна для набуття чинности того документу. Застереження також пролунали від представників Республіканської партії. Натомість уряд США, як виглядає, вважає угоду наріжним каменем нового стратегічного партнерства з Індією, на чому Дж. Буш наголосив у своїй промові 3 березня, у завершальний день візити. Обидві країни визнають, що низка питань у їхніх взаєминах і надалі залишаються нерозв'язаними. На знак протесту проти візити Дж. Буша тисячі демонстрантів вийшли на вулиці Ню-Делі, в тому числі мусульмани, які засудили його як ворога ісляму. Після завершення візити до Індії Президент Дж. Буш вирушив до Пакистану, де в Іслямабаді домовлявся з президентом генералом Первезом Мушарафом про економічно-торговельні договори, посилення боротьби з тероризмом та обговорив питання вирішення суперечки з Індією стосовно Кашміру.

За матеріялами ЗМІ

ПОДИХ ІСТОРІЇ

XX з'їзд КПСС: п'ятдесят років

XX з'їзд Комуністичної партії Совєтського Союзу (КПСС) став в лютому 1956 року зовнішнім виявом підкилимної боротьби кремлівських бульдогів, інакше кажучи, перебудовою системи управління СССР після смерти Сталіна. Члени Політичного бюра КПСС були ще повні сил, а політична ситуація легко надавалась до реформування. Коли помер Сталін, зграю членів Політбюра роздирали внутрішні особисті чвари. Вони надто одне одному набридли, тому розіграли байку про запряжених в одного воза лебедя, щуку й рака.

Хоч як це парадоксально, з ідеєю глибокої демократизації виступив Лаврентій Берія, який щойно здійснив справу загальноісторичного маштабу – атомний проєкт, що дав керівництву СССР в руки зброю, яка комусь могла привидітись хіба уві сні. Однак Берія сам став закладником ґльобальної системи десятикратної секретности державних таємниць, у створенні якої він сам узяв найактивнішу участь і повалити яку не здогадався, та й не зміг би. Хто б йому таке дозволив? Люди пов'язували Берію з „конторою“, яку він очолював, а тому всі його боялись і глибоко ненавиділи. На похороні Сталіна Берія натякнув, що це він його прибрав. Може й так, коли говорити не про пряме убивство, а лише про неподання медичної допомоги безпомічному тиранові. Його колеги навіть за це не були йому вдячні. Може, тому що розгубились. Перша й найголовніша емоція, що об'єднала усіх тодішніх високопосадовців, – це був тваринний страх перед викриттям, тому так легко найрухливішому з них Хрущову пощастило організувати змову, що може носити його ім'я. У їхній зграї жоден з них був, м'яко кажучи, не без гріха. Якщо сказати прямо, це були злочинці. Доповідь, авторство якої за звичкою привласнив собі Хрущов, готувалась таємно від народу. Але тільки не від членів Політбюра, – у цьому середовищі заховатись було неможливо. Розуміється, таку доповідь за тиждень не підготуєш. Допущені до архівних справ люди розгортали їх чи не вперше для себе. Вони були вражені тим, який океан реалій зберігся в луб'янських архівах.

Питання зводилось тільки до того, наважиться Хрущов чи не наважиться. За кілька років він вже здійснив в Україні, де безчинствував перед війною, глибоку архівну реформу, а точніше сказавши, провів кримінальну акцію, що увічнювала його перемогу. Спеціяльно підготовлені фахівці відібрали й вивезли до Москви всю документацію про його злочини. Слідами Хрущова йшли його наступники. Офіцери з Луб'янки послідовно й систематично вивозили „компромат“ проти посадовців УССР, інформацію про агентуру. Вийшовши з України, режим залишив у її архівах випотрошені поліці. Хрущов був не просто ініціятивною людиною, а й відчайдушним гравцем. Така була в нього натура. Перед ним ще ніхто не стукав взуттям. Не додумався ніхто, що енергійну молодь можна й треба заслати у глушину цілинних земель, де вся її енергія й залишиться. У 1956 році Хрущов таки наважився. І виграв. Колеги настільки розгубилися, що ще не могли зосередитись, аби розіграти одностайність з бучними оваціями. У Кремлі панувала анархія. Кілька незадоволених мляво протестували, за це потім на них навісили тавро „антипартійної групи“. Отож і вийшло так, ніби влада вирішила кимось із свого кола пожертвувати. Але на XX з'їзді його делегати й справді забезпечували собі дальше панування і майбутнє довговічництво, яке згодом стало викликати заздрість, як тепер кажуть, серед політичної еліти світу. І це було найголовніше для всіх них. Порятунок сталінської партійної номенклятури – це був перший і найголовніший результат XX з'їзду КПСС. Критику Сталіна не можна розглядати окремо від поставленого тоді й теж успішно виконаного ширшого завдання – розбудови нової ідеології. За великим рахунком, це була та сама комуністична ідеологія – що в Леніна, що в Сталіна.

Уже мюнхенські видавці хрущовської доповіді звернули увагу на те, що розвінчування Сталіна не виходило поза межі сталінського деспотичного ставлення до партійних кіл. Введене 1956 року як негативне поняття культу особи Сталіна було абсурдне уже за самим своїм змістом. Завзята боротьба розгорілась довкола питання реабілітації, які були справді однобічні. Крім партійних діячів, повним ходом реабілітовували чекістів, і цю лінію охоче продовжив Л. Брежнєв. Але частина населення, – ті, що бездійні, – досі, уже більше за звичкою, добрим словом згадують суворого, але „справедливого“ Сталіна. Усі вони були комуністи – що Ленін, що Сталін, що Хрущов. Як сказав історик з Київського університету Іван Шевченко: „XX з'їзд було проведено, щоб виловити останніх дурнів“.

Сергій Білокінь,
лавреат Національної премії
України ім. Т. Шевченка,
доктор історичних наук

Придністров'я...

(Закінчення зі стор. 1)

Придністров'я товари через територію України проходитимуть лише зі штампом митниці Молдови. При тому молдовська сторона взяла на себе зобов'язання, що ніяких додаткових оплат не буде. Для нас – це чисто технічне питання. Є штамп, товар проходить і ніяких проблем немає".

Заступник міністра закордонних справ Володимир Хандогій сказав: „Україна чітко дотримується взятих на себе зобов'язань, а придністровська сторона виступає з політичними заявами, які, на нашу думку, не мають під собою жодних підстав".

Президент ПМР Ігор Смірнов 5 березня заявив, що Україна блькувала зовнішньоекономічну діяльність Придністров'я, підтримавши одну з сторін конфлікту – Молдову. Ігор Смирнов заявив, що Тираспіль розраховує на допомогу Росії. З проханням до Москви звернулись також громадські організації Придністров'я. Росія послала до Придністров'я групу своїх „фахівців“ для вивчення ситуації.

Думки експертів з приводу запровадження Україною нових митних правил на українсько-молдовському кордоні розділилися. Аналітик Інституту стратегічних досліджень Євген Шаров: „Ведення цього режиму поставило в дуже скрутне становище населення Придністров'я, фактично ввело економічну блькаду. Перед парляментськими виборами, коли у нас є досить своїх проблем, актуалізувати з боку України ще й цей конфлікт – це неправильний підхід і неправильна політика".

Експерт Групи стратегічних і безстрокових студій Сергій Герасимчук називає рішення української влади цілком зрозумілим та правильним. Про введення нових митних правил у Придністров'ї український та молдовський прем'єри домовилися ще наприкінці минулого року. Придністровські підприємства, які до цього експортували в Україну свої товари з придністровськими штампами, навіть зголосилися на те, щоб співпрацювати з Молдовою, і 50 підприємств отримали реєстрацію в Кишиневі".

Зміни у митних правилах на українсько-молдовському кордоні привітав Верховний представник Евросоюзу з питань зовнішньої політики та політики безпеки Гав'єр Солана.

Директор Центру миру, конверсії та зовнішньої політики України Олександр Сушко заявив в програмі радіо „Свобода“: „Нові правила насправді є старими правилами, тому що це звичайний митний режим між двома суверенними державами – Україною і Молдовою. Він існував до липня 2004 року. Сьогодні обидві сторони нарешті, після дуже багатьох консультацій і суперечок, дійшли згоди щодо усіх технічних питань і повернулися до нормального двостороннього митного режиму на основі міжнародно визнаних правил перетину митних кордонів. Добре, що сторони досягли згоди між Україною і Молдовою, яка абсолютно підтримана провідниками світового співтовариства – ЕС та США.

З іншого боку, Росія переосмислює методи свого впливу на ті регіони, які вона вважає важливими для себе. Одним з регіонів, де перетинаються взаємовиключні інтереси Росії і ЕС, Росії і Сполучених Штатів, є Придністров'я – патологічне утворення, яке Росія сприймає як пляцдарм, як точку опори поза межами Російської Федерації. Це застереження для нас.

Я впевнений, що у випадку визнання незалежности Придністров'я наступного ж дня постане вимога незалежности Криму. І це питання лежить на поверхні. Ми не зацікавлені в тому, щоб ця ситуація зберігалася".

Публіцист Сергій Грабовський розцінює самопроголошену ПМР як законсервований шматочок СССР: „Але законсервувати шматок минулого у сучасному не так просто. За останні роки радянська дійсність ПМР зазнала низки тяжких ударів.

Чи не перший з них стосувався освітньої царини. Адже придністровська вища освіта у зовнішньому світі не має визнання, тому юнаки та юнки з ПМР змушені здобувати цю освіту в Кишиневі, Одесі чи Вінниці. Це підштовхує придністровців брати молдавське чи українське громадянство: до 300 тисяч з них уже мають громадянство Молдови, близько 60-70 тисяч (за різними оцінками) – громадянство України. І процес цей триває зі швидкістю тисячу пашпортів на місяць. Другий удар по радянських стереотипах і мітах масової свідомости завдали переорієнтація правлячої партії комуністів Молдови з Росії на Европу та Помаранчева революція в Україні. Якщо до цього, відзначають аналітики, переважна більшість населення ПМР мала стандартні радянські політичні стереотипи стосовно „братерства слов'янських народів" чи „єдности всіх комуністів навколо Москви", то зараз ці стереотипи зазнали руйнівної атаки.

І от у ці дні стався наступний крок. Якщо уряди Молдови та України будуть послідовні, якщо вони вживатимуть для забезпечення безперешкодного транзиту людей та товарів через територію ПМР заходи, передбачені міжнародним правом, якщо офіційна позиція Европейського Союзу, Молдови та України буде донесена до всіх мешканців ПМР, то це матиме наслідком істотні зміни у їхніх соціяльно-політичних настановах. Можливо, навіть вирішальні. Попереду в основної маси придністровців – увесь комплекс потрясінь, пов'язаних з розпадом радянської дійсности".

За матеріялами ЗМІ

Через два тижні й один день...

Хоч до виборів в Україні залишилося тільки два тижні й один день, їхніх вислідів ніхто не візьметься провіщувати. „У цих виборах переможе народ" – стверджує наш київсько-вашінгтонський кореспондент Р. Хомяк, і це, мабуть, найточніше передбачення з усіх можливих. За цим висновком стоїть нова, постреволюційна реальність: населення стало народом. Ще крок – і можна буде говорити про омріяне світлими українськими умами громадянське суспільство, котре більше не дозволить владі стати над ним, а змусить її служити людям. Дуже ймовірно, що цим кроком буде день 26 березня. Однак, саме це й дає нам підстави очікувати не на чергове, а таки на особливе випробування політичної зрілости громадян України. Бо на цей раз вибори означатимуть боротьбу не просто за теплі місця у Верховній Раді, а за владу в її чистому вигляді: згідно з чинною від 1 січня політичною реформою, парламент перебрав від президента найважливіші повноваження, зокрема право призначати прем'єр-міністра та й формувати ледве не весь склад уряду. Отож за уряд й точитиметься гостра-прегостра боротьба. Іншими словами – за шлях, яким далі піде Україна.

Є дві можливості: схилити голову перед авторитарною путінською Москвою, погодитися на увічнення ролі „меншого брата" або ж пов'язати державний суверенітет і безпеку з Заходом, з ЕС і НАТО. Перший напрям, ретроградний, вособлюють Віктор Янукович і Ринат Ахметов, другий – „помаранчеві" сили, проте тут, на жаль, годі назвати конкретні імена, бо сили ті роз'єднані, розсварені, вздовж і впоперек поділені незгодами з приводу газового тертя з Росією, з приводу перебування в Україні російської Чорноморської військової фльоти, з приводу спроб узаконити російську мову як другу державну в Україні і ще з багатьох інших приводів. Протистояння по цьому болючому антиукраїнському-проукраїнському шву відволікає від здорової ідеї третього шляху – нормального співробітництва і з європейським Заходом та США, і з російським Сходом, з твердим обстоюванням власних національних інтересів. Але головна проблема якраз в тому, що національних інтересів України російська ментальність ну не годна прийняти поважно. Ану ж справді В. Януковича підтримують ті самі 44 відсотки виборців, що й у минулих президентських виборах? Ще трохи – й буде половина! Аж зубки сверблять, так хочеться крокодилам російської великодержавности проковтнути регіональних українських кроликів – самі ж лізуть в пащу!

Не вірмо – ніякі там 44 відсотки. „Соціовимір", один з найавторитетніших центрів вивчення громадської думки, в середині лютому зафіксував: електоральний капітал Партії регіонів завмер на 24 відсотках. А під кінець того місяця почав навіть меншати. Чи не для того, щоб викликати недовіру до соціологічних служб, в тому ж лютому з'явилися, як гриби після дощу, аж шість нових „центрів" вивчення громадської думки? І всі такі „об'єктивні", такі біленькі, мов сніг, тільки трошечки з голубеньким... І всі дружно працюють на те переконання, що без регіоналів ніяка інша коаліція в післявиборному парламенті неможлива. Тобто, нічого не повинно змінитися в українській політиці, силу і вплив й надалі мають зберігати олігархи. З цього приводу відомий київський психолог, директор університету ефективного розвитку суспільства Олег Бахтіяров з сумом каже в інтерв'ю для Бі-Бі-Сі: „Виборча система настільки 'вдосконалилася', що наступним етапом буде картельна змова з розподілу голосів... Якщо місця в списках купуються, якщо ми знаємо, що принаймні за 40 відсотками місць стоять гроші, і немалі гроші, то зрозуміло, що на цих виборах вирішуватимуться не політичні питання. Партії буквально перетворилися на такі собі корпорації, які переймаються лише бізнесом... А політика витісняється із сфери, в якій функціонує держава".

В цих словах багато, на жаль, правди, але, на щастя, – не вся. Не всі партії і не всі політки в Україні купуються і продаються. Є там багато здорових сил від пробудженого народу. Тому ми думаємо заодно з нашим постійним автором Р. Хом'яком: в цих виборах переможе український народ.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про „нашу" Ворохту, що „удостоїлася" статті в „Нью-Йорк Таймс"

Хто б був мріяв про це, що моя „родинна" Ворохта, чиїм чистим повітрям мені щастило дихати кожне літо дитинства та молодости, буде темою широкої статті у відомому на весь світ щоденнику „Нью-Йорк Таймс" з датою 6 березня 2006 року? А таке сталося, і велика стаття, ще й прикрашена світлиною, так добре знаних зі споминів про лещатарські з'їзди, і малою картою, на якій головним місцем зазначена саме Ворохта і лещатарську базу з назвою „Буковель" (питання, чи кореспондент „Нью-Йорк Таймс" подав цю назву правильно, передаючи її з української?), якому кореспондент „Нью-Йорк Таймс" Отто Поль віщує добре майбутнє.

Так і дочекалася наша Ворохта слави і дуже прихильної оцінки на сторінках „Нью-Йорк Таймс", яка напевно матиме позитивний вплив на розвій того українського лещатарського, колись скромного місця, що було радше відоме серед українців як літній притулок на добрий гірський відпочинок, або як остання зупинка поїзду перед чеською границею.

Автор цієї докладної статті, прикрашеної великою світлиною лещатарських з'їздів і мапою терену, бачить перед „нашою" Ворохтою велике та гарне майбутнє, як знаменитої лещатарської бази для лещатарів не лише з Галичини, але також з сусідніх країн. На цьому будують своє майбутнє власники скромних ще тепер готелів чи пансіонів в довкіллі, як теж власники землі, що мають надію продати частину її саме на побудову нових, елегантних приміщень для лещатарів.

Дай Боже, щоб сподівання Отто Поля – автора статті в „Нью-Йорк Таймс" сповнилися, а тим розквіт лещатського спорту у Ворохті приніс її не лише славу, але і матеріяльний добробут для її досі не багатих мешканців.

Колись, в роки польської окупації, лещатарський спорт не був такий популярний, як сьогодні, а польська туристична індустрія не мала багато зацікавлення вкладати в українську Ворохту свої капітали, вдоволяючись незмінним і „славним" Закопаним.

Сьогодні, коли найбільший американський щоденник „Нью-Йорк Таймс" посвячує „нашій" Ворохті пів сторінки та ще й з мапою довкілля і гарною великою світлиною лещатаських з'їздів (так добре зі споминів відомих, для яких Ворохта – це не порожній звук, а місце найкращих молодечих переживань) – ми можемо бути справді горді та очікувати для цього ідеального місця зимових спортів доброго майбутнього. Це майбутнє покажеться не тільки у пропаганді лещатарського спорту у Ворохті, але передусім (маємо надію...) у її економічному розвої, так потрібному для неї, як і для цілої нашої України сьогодні.

Дай Боже, щоб оці надії сповнилися і щоб Ворохта стала такою популярною назвою для лещатарів світу, як сьогодні є Турин, Давос чи Ст. Моріс. До того треба ще багато праці, вкладу гроша та послідовности. Але чого не можна осягнути, маючи добру волю, а передусім завзяття та український патріотизм?

О-КА

Головний редактор – Ірена Ярошевич
Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054
Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com
Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280,
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

[illegible]
Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"

Директор видань	– д-р Володимир Прохоренко e-mail: prochorenko@unamember.com	(973) 292-9800 дод. 3034
Адміністратор	– Володимир Гончарик	(973) 292-9800 дод. 3041
Керівник відділу оголошень	– Марійка Оцціславська e-mail: adsukrpubl@att.net	(973) 292-9800 дод. 3040
Передплата	– Марійка Пенджола e-mail: ukrsubscr@att.net	(973) 292-9800 дод. 3042

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Жодної поступки іншій мові!

Стаття „Серйозна тема: політика і мова" (*„Свобода" 10 лютого*) віддзеркалює позицію типового українця і українського уряду: куди вітер віє, туди й українські політики рухаються. Україна має Конституцію, в якій написано, що українська мова є державною. Немає ніякої поступки, навіть на один сантиметр, російській мові. Ми мусимо довести усьому світові, що в Україні розмовляють українською мовою. Кому українська мова не подобається, може їхати до Росії. Кожен урядовець повинен говорити українською мовою – чи на вулиці, чи у Верховній Раді.

Україномовна преса повинна бути звільнена від податків на 10 років. Вся чужинська, неукраїномовна преса повинна платити великі податки до держави. Але в Україні все це є зворотньо. Українська преса, книжкові видавництва платять великі податки, а російська преса не платить нічого.

Так само у Верховній Раді половина депутатів говорить по-російськи. Чи ви почуєте у Державній Думі у Росії, щоб якийсь українець заговорив українською? Ми мусимо рішуче зажадати, щоб усі говорили українською мовою, а як хтось з тим не погоджується, то буде звільнений з державної праці.

Юрій Кравчук,
Вільмінгтон, Делавер

Запрошуємо на 200-ліття гімназії

Завдяки д-ру Романові Смикові ми маємо можливість отримувати у Бережанах, на Тернопільщині, ваш цікавий тижневик, який дозволяє підтримувати зв'язки з українцями всього світу. За це ми щиро вдячні його редакторам.

Ми – це вчителі та учні Бережанської гімназії, чиє 200-ліття відзначає українська громадськість у 2005–2006 навчальному році. Гімназія в рамках святкування цього славного ювілею (з огляду на значний вплив Бережанської гімназії у розвою національної свідомости краю) у 2004–2005 роках провела ряд заходів – відкриття кімнати-музею історії Бережанської гімназії, конференцію „Бережанські гімназисти – борці за волю України" та багато ін.

Але ювілейну академію ми плянуємо провести у травні 2006 року. Ми були б дуже вдячні за розміщення у тижневику „Свобода" нашого запрошення:

„Шановні учні та випускники Бережанської гімназії!

Запрошуємо на ювілейну академію та зустріч гімназистів різних поколінь, яка відбудеться 12–14 травня 2006 року в Бережанах. Просимо підтвердити свою участь за адресою: директору гімназії Будару М. М., вул. Руська, 12, м. Бережани, Тернопільська обл., Ukraine".

М. Будар,
Бережани, Тернопільська обл.

Пишу до вас з Ореґону

Пише до „Свободи", вперше, Заболотний Микола Іванович, колишній мешканець і громадянин України, в даний час живу з сім'єю у США, в місті Портленд, штат Орегон. Інколи відвідую місцеві бібліотеки, і якось знайшов вашу газету „Свобода". Найбільше мене зацікавила сторінка „Мова про мову": дуже правдиво люди пишуть, що мовна ситуація в нас зараз жахлива. І в Україні, і поза її межами, в США також. Наприклад, наші еміґранти, віруючі люди, більшість п'ятдесятників і баптистів, на зібраннях своїх проводять служіння російською мовою, а біля церкви і в побуті розмовляють тільки українською.

У місті Портленд є немало бібліотек. Інколи я їх відвідую, але тільки у двох бібліотеках знайшов вашу газету „Свобода". Коли відвідав велику книжкову крамницю у Портленді (Down–Town – Power Book Store), серед інших мов світу знайшов у червоній залі лишень одну маленьку поличку з книгами українською мовою, поряд була така сама бідна поличка книжок словацькою і чеською мовами. Але водночас я знайшов недалеко величезні стоси російськомовної літератури, на всі теми і смаки, аж полиці гнулися. Я не хочу, щоб темні сили знищили нашу рідну українську мову.

Хочу ще дещо від себе пригадати і поділитися з вами думкою, що в Україні є газета „Шлях Перемоги". В ній я знаходив в самому кінці, на останній сторінці, таку цікаву колонку „Як ми говоримо": неправильно і правильно. Чи не бажали б ви, шановна редакціє, друкувати і в своїй газеті „Свобода" такі поради?

Маю ще одне запитання: де українці, які живуть у США, можуть придбати „Кобзар" Т. Г. Шевченка?

Якось я був пробував через канадські різні організації, і ніхто мені не поміг купити ту прекрасну книгу, і я тепер все ще не маю її в себе в хатині.

Мені можна написати на адресу: 3350 SE 115th Ave, #8, Portland, OR 97266.

Микола Заболотний,
Портленд, Ореґон

Про СУМ не згадали

24 лютого „Свобода" подала на першій сторінці розповідь про висвячення нового Єпископа, у якій названо мирян, котрі були на цій події, включно з головою ГПБ Ярославою Рубель. Але у статті немає й слова про участь голови Крайової управи СУМ Богдана Гаргая і його першої заступниці Ґені Благої, хоч вони були в сумівських одностроях.

Лев Іваськів,
Філадельфія

Від редакції.

Провідною темою публікації „Український Стемфорд, 20 лютого..." була інтронізація Єпископа Павла-Патрикія, з нагоди якої зібралося велике число мирян і священиків. Зрозуміло, що назвати усіх присутніх не було можливости. Дякуємо Л. Іваськову за повідомлення про участь у святі також провідників СУМу.

У березні телеканал „1+1" починає закордонні програми

10 березня 2006 року у кабельні мережі США та Канади вводиться міжнародна версія телеканалу „1+1" – „1+1 International". Заокеанськими партнерами телеканалу „1+1" стали компанії „Direct TV" та „Globecast". „1+1 International" – україномовний канал, орієнтований, перш за все, на представників українських діяспор США та Канади та співвітчизників, які перебувають за кордоном.

На початку основу мережі мовлення „1+1 International" складуть декілька випусків „Телевізійної служби новин" (прямий етер з Києва) та найкращі програми власного виробництва телеканала „1+1": культурологічні проєкти „Документ", „Телеманія", „Своє кіно", „Проти ночі", „Монологи", „Остання барикада", ток-шов „Табу", „Без табу", найкращі авторські та публіцистичні програми, документальні фільми та популярні серіали виробництва „1+1", такі як „День народження Буржуя", „Украдене щастя" тощо.

Плянується запуск спецпроєкту „WEB-камера", який надасть можливість у технічних перервах мовлення у режимі прямого етеру транслювати події, що відбуваються на Майдані Незалежности у Києві, а згодом в інших містах. Додаткову інформацію можна дістати телефоном: (380-44) 490-7096 або на нашій сторінці Інтернету www.1plus1.tv

Анатолій Єрема,
головний режисер
„1+1 International"
Київ

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Нові члени УНСоюзу

Оксана Войчик, доня Марічки та Віліяма Войчиків з Стравдсбурґу, Па., – нова членка 15-го Відділу УНСоюзу. Свою внучку забезпечили бабуня Соня і дідо Петро Крулі.

Роман-Інґрасія Полець, син Лідії та Роберта Полеців з Сейнт Пол, Мін., новий член 345-го Відділу УНСоюзу. Свого внука збезпечили бабуня Валентина і дідо Олександер Полеці.

Ева і Лукас Д. Присяжнюки діти Трейсі та Яреми Присяжнюків з Дітройту, Миш., – нові члени 174-го Відділу УНСоюзу. Своїх внуків забезпечили бабуня Стефа і дідо Ярема Присяжнюки.

ЗБОРИ 42 ВІДДІЛУ УНС

Неділя, 19 березня 2006 р.

Пассейк, Н.Дж. Річні збори 42 відд. УНС ім. Т. Шевченка відбудуться о год. 3 по пол. в Українській Централі, 240 Hope Ave. У програмі вибір нової управи та вибір делегатів на 36 Конвенцію УНС. Просимо членів взяти численну участь.

Василь Марущак, голова
Варвара Тижбір, реф. секретар

ЗБОРИ 27 ВІДДІЛУ УНС

Неділя, 19 березня 2006 р.

Нюарк, Н.Дж. Річні загальні збори 27 відд. „Орлик", відбудуться о год. 11-ій ранку в залі УКЦеркви св. Івана Хрестителя, 719 Sanford Ave., У програмі вибір нової управи та вибір делегата на 36-ту Конвенцію УНС. Членів запрошуємо до участи.

Христина Бродин, секретар

ЗБОРИ 358 ВІДДІЛУ УНС

Субота, 25 березня 2006 р.

Клівленд, Огайо. Збори 358 відділу УНС відбудуться в суботу, 25 березня о год. 2-ій по пол. при 5566 Pearl Rd, Parma, OH 44129. У програмі зборів: вибір нової управи і делегата на 36 Конвенцію УНС.

Секретар
Зенон Голубець

ЗБОРИ 76 ВІДДІЛУ УНС

Четвер, 16 березня 2006 р.

Парсипані, Н. Дж. Збори 76 відділу відбудуться о год. 7:30 веч. в Головній канцелярії УНС, 2200 Rt. 10, Parsippany, NJ. У програмі вибір делегатів на 36 Конвенцію УНС. Просимо членів о численну участь.

Василь Цюрпіта, голова
Михайло Козюпа, секретар

ЗБОРИ 245 ВІДДІЛУ УНС

Неділя, 11 березня 2006 р.

Трентон, Н. Дж. Річні загальні збори 245 відділу відбудуться о 1-ій год. по пол. в Українському народному домі. Після зборів відбудеться вибір делегата на 36 Конвенцію УНС.

Секретар
Михайло Мартиненко

КЛЮБ СЕНЬЙОРІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

запрошує громаду на

З'ЇЗД СЕНЬЙОРІВ УНСОЮЗУ НА СОЮЗІВЦІ

Неділя, 11 – 16 червня 2006 р. – Тиждень Сеньйорів

Шановні Пані і Панове!

В імені Клюбу сеньйорів УНСоюзу маємо пошану запросити Вас на річний з'їзд сеньйорів, який відбудеться від неділі 11 до п'ятниці 16 червня 2006 р. Для загальної інформації подаємо, що Клюб сеньйорів УНСоюзу є активним вже понад 30 років. Сеньйори своїм високим авторитетом підтримують УНСоюз у збереженні і плеканні української спадщини, скріплюють єдності громади, допомагають розвивати товариську діяльність і громадське життя українців в Америці. Минулого року ми мали понад 60 учасників з'їзду, 7 цікавих доповідачів, розвагові програми кожного вечора та екскурсію. Ми знову плануємо цікаву програму і маємо надію, що Ви зможете приєднатися до нас. Програма відмінна, товариство приємне, харчі знамениті, гірське повітря, музика і розваги – все це в колі знайомих та нових членів!

Початок в неділю, 11 червня (включно з вечерею) до 16 червня (включно зі сніданком).

Перебування на Союзівці включає: 5 нічлігів, харчування, бенкет, доповіді та розвагові програми.

Члени УНС — одна особа $399 – дві в кімнаті по $345 від особи; один вечір – одна особа $85 – двi в кімнаті по $74 від особи

Не члени УНС — одна особа $450 – двi в кімнаті по $360 від особи; один вечір – одна особа $95 – двi в кімнаті по $82 від особи

Бенкет і програма $35 від особи. Просимо реєструватися на Союзівці вчасно. Тел.: (845) 626-5641.

Органiзовуйте автобуси з вашої місцевости. Контактуйтеся з місцевими клюбами сеньйорів.

За дальшими інформаціями звертайтеся до Оксани Тритяк на тел.: (973) 292-9800 дод. 3071

ГОСТЯМ РАДІ!

З науки досягнення фінансових цілей

Волтер Прохоренко

Це перша стаття з серії, що буде містити деякі консультації та інформацію про світ, який став дуже складним та заплутаним. Мета статтей – інформувати, а не пропонувати поради, які краще отримати у фахівців – бухгалтерів, адвокатів, фінансових радників чи спеціялістів у галузі страхування.

Ось приклад цієї суперечности: згідно з „Інвестмент Компані Інститут" в 1940 році було 68 взаємних фондів (mutual funds), а до 2004 року їх кількість зросла до понад 8 000. В усьому світі зараз більш ніж 55 000 взаємних фондів. Не дивно, що стало важко вибирати правильний фонд для свого інвестиційного портфелю.

Однак, хоч взаємні фонди є улюбленим засобом інвестицій (з близько 2 трильйонами долярів інвестицій тільки в Сполучених Штатах), – це тільки частина інвестиційної стратегії, яку повинні врахувати ті, хто дивиться у майбутнє. Іншими засобами інвестицій мають бути такі ліквідні активи (liquid assets), як банківські рахунки та депозитні сертифікати (CD's), надійне страхове забезпечення для захисту активів та потенціялу заробітку, правильне податкове плянування, мінімізація податків на власність, інвестиції у нерухомість, ануїти та ряд інших засобів, які можуть покращити спосіб життя.

Якщо б середньостатистичну людину спитали, які в неї є найцінніші активи, зазвичай відповіддю буде: дім, авто, човен, земля, різні колекції, коштовності, або інвестиції. Однак, правильною відповіддю буде потенціял заробітку. Середній робітник заробить від одного до декількох мільйонів долярів за своє життя. Незважаючи на це, цей найважливіший актив рідко застрахований від непрацездатности, серйозних хвороб або навіть довготривалого догляду.

Але я трохи забігаю наперед. Давайте зберемо докупи, якою має бути зваженою група критеріїв, яку треба брати до уваги при визначенні фінансових цілей. Гарний плян може бути розроблений при використанні 10 простих настанов, розробленими відомими фірмами, які мають справу з цими питаннями кожного дня.

1. Визначіть ваші фінансові справи, дайте їм оцінку.
2. Визначіть пріоритетні цілі.
3. Визначіть свою толерантність до ризику.
4. Сплянуйте стратегію інвестицій.
5. Усвідомте, як гроші співвідносяться з вашим станом справ та цілями.
6. Зберігайте балянс між віддаленими цілями та найближчими потребами.
7. Захистіть активи та прибуток страховим забезпеченням.
8. Підготуйтесь фінансово до змін у житті.
9. Отримайте професійні консультації.
10. Виконуйте свій плян.

Однак, найкращі в світі пляни можуть залишитись всього лише цифрами на папері, якщо ці пляни не втілювати у життя та не дотримуватись їх. Навіть найкращі пляни вже застаріли в той день, коли вони були створені, тому що, як всі ми знаємо, життя постійно змінюється. Тому пляни повинні бути гнучкими для того, щоб реагувати на виклики життя.

Перед тим, як починати розробляти плян, який допоможе зформулювати стратегію для досягнення фінансових цілей, спочатку подивімося на можливі компоненти, які потрібно буде розглянути.

Примітка: Ми вітаємо будь-які статті, пов'язані з фінансами, страхуванням, податковим плянуванням та подібними питаннями від українських спеціялістів у цих областях. Ми – громадська газет і заохочуємо та підтримуємо участь наших читачів у діялозі, який допоможе всім в нашій громаді.

Накопичення капіталу та підвищення його вартости:

- Акції росту та взаємні фонди
- Муніципальні облігації та облігації, що не оподатковуються
- Нерухомість та інвестиційні трасти нерухомости
- Пенсійні пляни
- Індивідуальні пенсійні рахунки та „роловери"
- Пенсійні пляни: 401(k) та план Кеога
- Освітні пляни: 529 та плян Ковердела
- Процентний прибуток та дивіденди

Збереження капіталу:

- Страхування життя та здоров'я
- Страхування на випадок непрацездатности чи необхідности тривалого догляду
- Розміщення активів
- Податкове плянування
- Мінімізація податків на власність та трасти
- Заповіти
- Інвестиції у золото та срібло

Розподіл капіталу:

- Ануїти (фіксовані, перемінні, індексовані, неоподатковані, негайні)
- Пенсійні пляни
- Індивідуальні пенсійні рахунки та „роловери"
- Пенсійні пляни: 401(k) та плян Кеога
- Пожертвування
- Благодійність
- Трасти

Професійна допомога:

- Бухгальтери та радники з питань податків
- Юристи з мінімізації податків на власність
- Фінансовий радник чи пляновик
- Страхові агенти
- Дипломований управляючий майном (ChFC)
- Сертифікований фінансовий пляновик (CFP)
- Дипломований фінансовий аналітик (CFA)
- Брокер/дилер
- Брокер з нерухомости

Д-р Волтер Прохоренко – успішний підприємець з різноманітними міжнародними проєктами у більш ніж 40 країнах, включаючи Україну. Він отримав докторську ступінь з Міжнародного ділового адміністрування, є членом Національної асоціації дилерів з цінних паперів (США), спеціялістом зі страхування у Нью-Йорку та Нью-Джерзі, та дипломованим управляючим майном.

В наступних чотирьох статтях ми розглянемо теми накопичення капіталу, збереження капіталу, розподіл капіталу та професійну допомогу. Наступні статті торкнуться специфічних питань в цих областя

ПОВЕРТАЮЧИСЬ ДО НАДРУКОВАНОГО

Біля колиски української авіяції

У „Свободі", (*ч. 2, 13 січня 2006 року*) появилася стаття Левка Хмельковського „Ігор Сікорський в Америці". В статті зазначено, що „в березні 1918 року 14 машин наказав відновити гетьман Скоропадський, але для цього бракувало найнеобхідніших матеріялів, і тому в липні 1918 року ескадру повітряних кораблів України було ліквідовано".

Треба зазначити, що, крім велетенських бомбардувальників І. Сікорського, авіяція мала ряд інших летунських частин. Українська авіяція бере свій початок з 1917 року, коли українізувався 3-ий Київський авіопарк. У листопаді того ж року, з наказу Військового секретаря, зформувався штаб авіяції, в якому полковник Баранів був начальником, а полковник Гинейко – начальником повітроплавних відділів. У січні 1918 року полковник Баранів зформував перший український загін авіяції, який, як пише Лев Шанковський в книзі „Українська армія в боротьбі за державність" брав теж „скромну участь у першій українсько-більшовицькій війні". Згодом, за Української держави Гетьмана Павла Скоропадського, цей загін входив до складу Окремої Запорізької дивізії як 8-ий Запорізький авіодивізіон, який мав 7 літаків (Лев Шанковський пише, що дивізіон мав 12 літаків). Тоді авіодивізіоном командував полковник Баранів, а згодом сотник Жаховський (*з архіву сотника Степана Цапа*). У березні 1918 року начальником авіяції призначено сотника Наконечного, який почав займатися реєстрацією колишніх пілотів, які бажали служити в українській армії, розшуками літаків, авіаційного майна, бомб і тим подібне.

За Української держави „начальником авіяції був призначений полковник Горшков, його заступником – сотник Наконечний, начальником повітроплавання – полковник Ванькович. Тоді ж зформовано три авіоінспектури та дві інспектури повітроплавання. Начальником інспектур стали: Київської – сотник Мрочковський, Одеської – полковник Самойлович, Харківської – полковник Вегинер. У той час в Україні зформовано 16 авіозагонів, хоч майна, що знаходилось в авіопарках, вистачало б навіть на зформування яких 40 авіозагонів. До служби в українській авіяції зареєструвалось понад 200 старшин-летунів колишньої російської армії. Літаків у доброму стані було понад 500".

Напередодні Листопадового Зриву у 1918 році галичани вислали старшину Начальної команди Дмитра Кренжаловського до Києва, „щоб вивідати, чи уряд Гетьмана Скоропадського не допоміг би заснуванню летунства УГА" (*Іван Вислоцький. „Гетьман Павло Скоропадський в освітленні очевидців"*). Директор Державного театру Микола Садовський завів галицького делегата до міністра закордонних справ Дмитра Дорошенка, а той – до Гетьмана. Гетьман вислухав прохання і пообіцяв зробити все, що тільки буде в його силі, „бо це загальноукраїнська справа". Далі Д. Кренжаловський пише: „Кілька днів по цій розмові зголосився в мене полковник Губер і заявив, що він з наказу Гетьмана перелетить з однією сотнею до Шатави, біля Кам'янця-Подільського, і там буде очікувати дальших наказів зі Львова.

В перших днях грудня 1918 року зголосився до служби в Начальній команді полковник Б. Губер із 6 старшинами Кануковим, Хазбулат-Кануковим, Шеремецінським, Євським і Булатовим, 6 підстаршинами й 9 стрільцями. Ця летунська сотня, що прилетіла з Одеси, стала зародком Першого летунського полку Галицької Армії (*Павло Гай-Нижник. „Перша летунська сотня Української Галицької Армії"*). Згодом, 15 січня 1919 року, членам летунської сотні Михайлові Шарику і поручнику-пілоту Лялічу було наказано завезти на Пост Волинський біля Києва 3 цистерни бензини для літаків Української Народної Республіки. Бензина була у заміну за летунський виряд, який галичани отримували від відділу УНР в Проскурові. В Бродах перелили бензину в цистерни на ширококолійні рейки східньої України. 18 січня 1919 року транспорт виїхав з Бродів. В дорозі, після першої станції, помітили, що під середньою цистерною загорілась вісь. Щойно після пострілів до локомотива поїзд зупинився і стрільці погасили вогонь. Внаслідок стріляниини поранено помічника машиніста. В Бродах арештували залізничника-комуніста за саботаж. Але внаслідок наступу більшовиків на Київ бензину перевезли до Проскурова, де її перебрав полковник Віктор Павленко" (*Михайло Шарик. „Діти війни"*). Отже, в той час і УНР також мала свою авіяцію.

Можна ще додати, що тоді В. Павленко був начальником авіяції УНР, його заступником залишився сотник Наконечний, а начальником повітроплавання – полковник Павло Кривицький. З 16-ти авіозагонів в українській армії залишилися тільки 4, інші відлетіли до білогвардійців. У березні 1919 року все авіяційне майно УНР було зосереджене в Проскурові. Під час наступу на Київ діяв з Кам'янця-Подільського лише один авіозагін УНР під командою сотника Жаховського. Після поразки Визвольних змагань штаб української авіяції й літаки прибули до Польщі.

Ярослав Штендера,
Вашінгтон, Д.К.

Скасували поправку Джексона-Веніка стосовно України

8 березня Палата Представників Конгресу США проголосувала за скасування поправки Джексона-Веніка стосовно України, – закону ще з часів Совєтського Союзу (1974 р.), який обмежував торгівлю США з країнами, які не дозволяли своїм громадянам на вільну еміграцію. Згадану поправку у листопаді 2005 року скасовано у Сенаті США. Тепер тексти двох резолюцій будуть узгоджуватись. В основному заходи стосовно скасування поправки Джексона-Веніка треба завдячувати сотням українсько-американських, єврейсько-американських організацій, підприємств, урядові України та провідникам Конгресу. Керівники коаліції зі скасування поправки Джексона-Веніка звернулися до „Свободи“, щоб помістити список організацій та установ, які сприяли цьому заходові, – як визнання широкомаштабних зусиль, докладених в ім'я здійснення цієї важливої цілі для України.

Коаліція зі скасування поправки Джексона-Веніка
Посол Стівен Пайфер і Посол Вільям Міллер, співголови
Список членів коаліції (лютий 2006 р.)

Компанія „ABEA Ltd.”
Організація „ACDI/VOCA”
Компанія „Adams and Reese, LLP”
Корпорація „AES”
Компанія „Affiliated Appraisers”
Американська торговельна палата в Україні
Американський єврейський комітет
Американський єврейський конгрес
Компанія „American International Group (AIG)”
Американська українська медична фундація
Організація „Американці за права людини в Україні” (AHRU)
Фірма „Andrew J. Futey & Associates”
Клініка „Arbor View Dental Clinic” (Маут Проспект, штат Іллінойс)
Компанія „Aspect Energy, LLC”
Асоціяція демократизації України
Компанія „Atlantic Group, Ltd.”
Незалежна кіностудія „Пробудження”
Компанія „AW and Sons Inc.”
Юридична фірма „Baker, Donelson, Bearman, Caldwell & Berkowitz”
Первомайський завод сільськогосподарських машин (Бердянськ)
Всесвітня єврейська організація „B'nai B'rith International”
Компанія „Boeing”
Компанія „BAM America”
Містечко Росель Парк (штат Ню-Джерзі)
Компанія „BRAMA, Inc.”
Організація „Breakthrough to People Network, Inc.”
Компанія „Breeze Ventures Management”
Компанія „BSI Group”
Організація „Buckner Orphan Care International”
Канадсько-українська фундація
Компанія „Cape Point Capital Inc.”
Компанія „Case New Holland, Inc.”
Компанія „Cardinal Resources PLC”
Компанія „Cargill Inc.”
Центр американсько-українських зв'язків (Ню-Йорк)
Компанія „Chadbourne & Parke, LLC”
Комітет міст-побратимів Чикаго – Київ
Фундація родини Чопівських
Компанія „Coca-Cola”
Компанія „Conlan & Associates”
Рада українсько-американських організацій Великого Гартфорду
Компанія „Crestway Manor Apts. Ltd”
Компанія „Customs, Trade & Risk Management Services, Ltd.
Компанія „David D. Sweere & Sons International, Ltd.”
Організація „Демократи за кордоном”, українська філія
Компанія „Diaspora Enterprise”
Фонд пам'яті Голодомору ім. д-ра Джеймса Мейса
Компанія „Drake Group Holding Corporation”
Венчурний фонд „DFJ Nexus” американської інвестиційної компанії „Draper Fisher Jurvetson”
Компанія „Dutko Worldwide”
Компанія „ECdata”
Компанія „Energy Alliance”
Компанія „Excelsio Communications”
Компанія „Exquisite Elixirs, Inc”
Лікувальний центр „Eye Center of Delaware” (штат Делавер)
Компанія „Floral Designs by Katya” (Чикаго)
Українсько-американське видавництво „Свобода”
Компанія „GN Associates”
Компанія „Gold Coast Construction”
Компанія „Gold Coast Properties, Inc.”
Фонд Ґонгадзе
Компанія „Gordon C. James Public Relations”
Компанія „Gnxpert Color Inc.”
Компанія „Gnxpert Netral Technologies, Inc.”
Компанія „GnxTach, Inc.”
Компанія „Hamalia South Travel”
Юридична фірма „Heller & Rosenblatt”
Фундація „Спадщина” при Першому федеральному ощадному банку (Чикаго)
Фундація українських кінематографістів „Тризуб” у Голівуді
Організація „Holodomor Survivors” („Вцілілі від голодомору”)
Компанія „Inco Americas”
Організація „Незалежні виборці за рівні можливості та освіту”
Міжнародний республіканський інститут (IRI)
Міжнародний український комітет з питань геноциду-голодомору
Комітет міст-побратимів Полтава – Айрондекой
Компанія „ІСТІЛ” (Україна)
Компанія „ISTIL Group Inc.”
Фундація ім. Івана Багряного
Єврейський інститут проблем національної безпеки
Компанія „John A. Wood, Associates”
Компанія „John Deere“
Компанія „John Wood Ministries, Inc.”
Юридична фірма „Kalik Lewin”
Компанія „КИЇВ АТЛАНТІК Україна”
Товариство „Кобзар”
Компанія „Kraft Foods, Inc.”
Компанія „Krislaty Realty Investments”
Корпорація „Квазар-Мікро”
Києво-Могилянська фундація Америки
Компанія „Largo Asset Management, LLC”
Компанія „Larry M. Walker Ministries, Inc.”
Компанія „L. B. Lyons & Company”
Компанія „Lemberg Unternehmensberatung, GmbH”
Благодійний фонд „Світло Криму”
Організація литовської громади Америки
Компанія „LPL Financial Services, Inc.”
Компанія „MACOIL & Gas International”
Компанія „Maple Investments”
Компанія „Media Finance Management, LLC”
Благодійний фонд медичної допомоги
Мелітопольський завод тракторних гідроагреґатів „Meta“
Фундація підтримки служителів церкви
Компанія „MJA Asset Management, LLC”
Компанія „Moye Handling Systems, Inc.”
Компанія „NAS Global Trade Ltd.”
Організація „Національна Конференція у справах радянських євреїв”
Газета „Національна Трибуна”
Компанія „Nealon and Associates”
Компанія „New Millennium Strategies”
Компанія „New Roots Restoration”
Кредитна спілка „Winnipeg Credit Union Limited” (Вініпеґ)
Інформаційний центр з ядерної енергетики
Організація демократичної української молоді (ODUM)
Юридична фірма „Odza, Gindhart, Steckiw & Farion”
Організація захисту чотирьох свобод в Україні
Організація відродження України
Компанія „Paco Links Interational”
Організація „Батьки за досягнення”
Організація „Батьки за можливості”
Компанія „Perekhid Media Limited”
Компанія „Perekhid Outdoor”
Компанія „Perekhid Business Publishing”
Компанія „Piedmont Trading, Inc”.
„Пласт”
Полтавська кондитерська фабрика
Компанія „Pro Trade Group”
Міжнародна корпорація „Pro-W”
Компанія „Raymond Linsenmayer & Associates”
Компанія „Rescare, Inc.”
Компанія „Reut Consulting”
Консалтингова компанія „Richard W. Murphy Consulting Group”
Видавництво „Ring Publishing”
РУХ – Українських рух за демократію в Україні (Чикаго)
Російсько-українська юридична група
Юридична фірма „Russin & Vecchi LLC” (Москва)
Юридична фірма „Salans”
Севастопольський суднобудівний завод
Наукове товариство ім. Шевченка
Компанія „Sibik and Cataldo”
Компанія „Sigma Venture, Inc.”
Приватна інвестиційна група „SigmaBleyzer Emerging Markets”
Інвестиційна компанія „Siguler Guff & Company, LLC”
Інвестиційна компанія „Skarabey Group LLC”
Товариство сприяння єврейсько-українським стосункам
Компанія „Softline”
Компанія „Solid Team, LLC”
Юридична фірма „Squire, Sanders & Dempsey LLP”
Українська православна церква св. Андрія (Блумінгдейл,Іл.)
Український католицький костел св. Миколая (Чикаго)
Релігійна асоціяція українських католиків „Свята Софія”, США
Спілка української молоді (СУМ)
Компанія „Світанок”
Компанія „Sweet Analysis Services, Inc.”
Компанія „Техінвест”
Корпорація „TEREX”
Місто Айрондекой (штат Нью-Йорк)
„Action Ukraine Report (AUR)”
Фундація „Bleyzer”
Міжнародна фундація медичної освіти
Компанія „PBN”
Школа ансамблю українського танцю „Волошки”
Український музей – Ню-Йорк
Вашінгтонська Група
Компанія „TransNational Resource, LLC”
Телеканал „UBC”
Компанія „UkrAgroAssets”

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Патріярх Любомир Гузар відвідав Товариство „Свята Софія"

Зліва: Леонід Рудницький, Ірма Костик, Марко Яримович, Патріярх Любомир, Микола Рудницький, Альберт Кіпа.

ЕЛКІНС ПАРК, Па. –19 лютого Патріярх УГКЦ Любомир Гузар узяв участь у засіданні Управи Релігійного товариства українців-католиків „Свята Софія".

Після молитви та вшанування світлої пам'яті Кир Івана Хоми, багатолітнього голови Товариства, було заслухано звіти голови та членів Управи Товариства. Патріярх Л.Гузар, уважно вислухавши усі виступи, висловив свої думки та погляди щодо праці Товариства на сьогоднішній день .

Він підкреслив, що Український Центр у Римі діє з поновленою енергією, нещодавно здійснено відновлення заїзду при „Мадонна ді Монті", а під цю пору ідуть намагання покращити душпастирську працю у приблизно 100 пунктах служіння для українців-греко-католиків в Італії, кількість яких досягає приблизно 600 тисяч осіб. Український Центр у Римі – це надзвичайно важливий пункт не тільки для Греко-Католицької Церкви, але й для українства в цілому. І "Свята Софія" у США традиційно підтримує діяльність цього Центру, ще з часів Блаженнішого Патріярха Йосифа Сліпого.

Під цю пору конечним є посилення діяльности цього Центру, а також і активізація діяльности „Святої Софії" на теренах США у ділянці науковій та інформативній. Ці та інші проблеми будуть докладно обговорені на річному з'їзді Товариства „Свята Софія", що відбудеться у Римі в березні цього року.

На завершення свого слова Патріярх сердечно привітав нових членів Товариства: Віру Німчук, Марка Яримовича та Миколу Рудницького та висловив свою велику радість тим, що Американське Товариство збагатилося новими членами, бо відмолодження українського інтелектуального проводу по всьому світі є надзвичайно важливим і необхідним.

Л. Рудницький

Створено Комітет приятелів УКУ

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – Після перших двох засідань, в яких взяли участь і висловили корисні поради провідники Української Католицької Освітньої Фундації Джан Курі і Маріян Фланіґан, активісти нашої громади заснували Комітет Філядельфійських Приятелів Українського Католицького університету у Львові. 18 січня члени комітету відвідали Митрополита Стефана Сороку. Його Преосвященство, вислухавши звідомлення голови Комітету Уляни Мазуркевич та думки інших членів, погодився стати Почесним головою Комітету, а ця згода є надійною запорукою успіху майбутнього бенкету з ціллю ознайомлення громади Філядельфії з діяльністю УКУ, який здобуває все більшу популярність в Україні і все активнішу підтримку з боку західньої української діяспори. Бенкет для української громади міста Філядельфії відбудеться в Українському Освітньо-Культурному Центрі (700 Сідар Ровд, Дженкінтавн), 1 квітня, о год. 5-ій по полудні.

На головного промовця на вечері запрошено ректора Українського Католицького Університету д-р Бориса Гудзяка, який в короткому святковому слові представить діяльність університету за останні роки, здобутки і завдання, які університет ставить перед собою.

Покликаний до життя Діловий комітет очолила Уляна Мазуркевич; заступники голови – Віра Андрейчик, Христя Сеник; секретар – Ігор Чижович, фінансовий референт – Ігор Шуст, пресовий референт – Осип Рожка.

Осип Рожка

Коаліція зі скасування поправки ...

(Закінчення зі стор. 11)

Компанія „UkrAgroSystems"
Підприємницька рада „Україна – Сполучені Штати"
Українська асоціяція науковців та професіоналів
Українська академія мистецтв і наук в США
Українсько-американська асоціяція адвокатів
Українсько-американська торговельна палата
Українсько-американська асоціяція громадянських свобод
Українсько-американський клюб у Савтвесті (штат Фльорида)
Українська Американська Координаційна Рада
Українсько-американська екологічна організація
Українсько-американська фундація „Воля"
Українсько-американська асоціяція громадян похилого віку
Українсько-американська футбольна асоціяція
Український Американський спортивний центр „Тризуб"
Українська асоціяція в Австрії
Міжнародна асоціяція українських громадян
Український громадський комітет міста Чикаго
Український Конгресовий Комітет Америки, філія в Ілінойсі
Братерство українських козаків, Чикаго
Комітет з розвитку українських кредитних спілок
Український культурній центр у Ферфаксі (штат Вірджінія)
Український культурний гуманітарний інститут
„Ukrainian Development Company, LLC"
Український освітній і культурний центр – Філядельфія
Товариство українських інженерів Америки, Філядельфійське відділення
Українська федеральна кредитна спілка
Українська федерація Америки
Український братський союз
Фундація „Голодомор в Україні", Чикаго
Організація „Український Золотий Хрест"
Комітет виставки „Голодомор в Україні"
Український комітет з питань прав людини
Український інститут Америки
Український музей-архів Клівленда (штат Огайо)
Українське національне товариство кредитних спілок
Український Народний Союз
Український національний музей Чикаго
Союз Українок Америки (СУА). *Реґіональні округи:* Дітройт, Ню-Йорк, Центральний Ню-Йорк, Північний Ню-Йорк, Огайо, Ню-Джерсі, Чикаго, Нова Англія, Філядельфія. *Відділи:* Фенікс, Атланта, Маямі, Пітсбург, Денвер, Норт-Порт, Вашінгтон, округ Колумбія, Сан-Гозе, Лос-Анджелес, Гюстон, Тусон, Сейнт-Пітерсбург
Українська федеральна кредитна спілка Нової Англії „Самопоміч"
Радіо „Українська хвиля", Чикаго
Компанія „UKRUSA International Ltd."
Корпорація „United Software"
Об'єднання українсько-американських організацій Великого Ню-Йорку
Об'єднання українських організацій Великого Клівленду (UZO)
Корпорація „Usability Matrix"
Торговельна палата США
Американський фонд громадянських досліджень і розвитку
Фундація „Україна – США"
Компанія „Vantage Enterprises L.L.C."
Юридична фірма „Venable LLP"
Корпорація „VIKO"
Компанія „Воля-Кабель"
Компанія „Volia Software, Inc."
Ансамбль українського танцю „Волошки"
Компанія „Westinghouse"
Компанія „Wilton S. Tifft Photography"
Сільськогосподарські компанії „WJ Group"
Інвестиційний банк „WJ Hopper & Co., Limited"
Світова федерація українських лікарських товариств
Світова федерація українських жіночих організацій, фінансовий комітет
Світова ліга українських політв'язнів
Інформаційний портал www.ArtUkraine.com (ARTUIS)
Запорізький м'ясокомбінат
Компанія „Zen Architects"

ПОВІДОМЛЕННЯ

для членів 13-го Відділу УНС

З днем 1-го березня 2006 року, обов'язки секретаря 13-го Відділу перебрав новий секретар

МИКОЛА ФІЛЬ

Просимо членів звертатися у всіх справах членства та забезпечення в УНСоюзі на адресу:

Mr. Nicholas Fil
106 Latham Ridge Rd.
Latham, NY 12110-3024
Tel.: (518) 786-7596

Заради українського слова

НОРТ ПОРТ, Фльорида. – 8 лютого українська громада мала нагоду почути звіт про працю Товариства української мови ім. Шевченка (ТУМ) в Чикаго. Про поміч, надану „Просвітам" в Україні в період від 1990-го до 2005 року, розповіла голова ТУМ проф. Віра Боднарук. Отож за 15 років ТУМ-Чикаго вислало 870 пакунків з українською літературою в Україну, до українських громад у Владивостоці, Мурманську і Татарстані. Під сучасну пору праця ТУМ полягає в підтримуванні друкованого українського слова в Україні. На цю ціль протягом 10 років було передано 88,287 дол.. Також було надано стипендії студентам, які вивчають україністику в Києво-Могилянській академії; в Острозькому університеті, в Університеті ім. Петра Могили в Миколаєві. Ще доводилося помагати Централі „Просвіти" та деяким обласним „Просвітам" канцелярійним та технічним обладнанням, зокрема комп'ютерами.

Крім цього, останні кілька років ТУМ-Чикаго допомагає фінансово у переведенні фестивалю молоді „Мазепа-Фест" у Полтаві. Тут збирається багато творчої молоді України, яка виконує вокальні твори виключно українською мовою.

Звідки беруться гроші на ці проєкти? Передусім – з членської вкладки (20 дол. на рік від особи), з вкладки добродіїв (100 дол. на рік від особи) і з вкладки меценатів (1,000 дол. на рік). Меценатів у нас, на жаль, небагато, але останнього року їх було аж п'ять! Це Фундація „Спадщина" в Чикаго; кредитівка „Самопоміч" в Чикаго; Фундація ім. Багряного; Ігор Гронь, спонзор фестивалю „Мазепа-Фест" у Полтаві, та Іван Деркач, спонзор Дитячої бібліотеки ім. Панаса Мирного в Полтаві. В минулі роки нашим меценатом була Фундація Ореста і Лідії Білоусів – вони були спонзорами розбудови бібліотеки в Острозькому університеті.

Членів і прихильників ТУМ на сьогоднішній день є 225 осіб. З них більшість у Чикаго та околиці, 60 членів проживає на Фльориді. Маємо членів із східніх стейтів Америки, як також з Колорадо, Арізони, Каліфорнії та Гаваїв, в Канаді та Австралії.

Минулого року Товариство Української Мови у Донецьку видало книжку „Мости в Україну" – про працю ТУМ-Чикаго за минулих 15 років. В цій книжці дуже докладно подано про імпрези, які влаштував ТУМ, на придбання фондів. Книжка "Мости в Україну" була розіслана до всіх обласних „Просвіт" України та до бібліотек. Невелику кількість цієї книжки має ТУМ і її можна набути (за 10 дол.), звертаючись на адресут 5050 Seagrass Dr., Venice, FL 34293.

В другій частині вечора організаційний референт Товариства д-р Богдан Боднарук розповів про минулорічну подорож „Країною Помаранчевої революції" та ілюстрував її прозірками. Такі подорожі за власний кошт голова та організаційний референт здійснюють що кілька років, щоб відвідати обласні центри „Просвіти" і довідатися про їхню просвітницьку працю та їхні потреби, щоб якнайкраще використати обмежені фонди нашого Товариства.

В третій частині вечора виступила Олена Рузайкіна з Феодосії в Криму, де вона очолювала місцеву „Просвіту" і працювала учителькою української мови. Ще в 1984 році, коли вона опинилася з маленьким сином у Феодосії, то з іншими батьками учнів домоглася, щоб були кляси української мови. Згодом вдалося організувати приміщення для української школи. За допомогою з діяспори вдалося гарно влаштувати школу (з огріванням), так що більше батьків почали записувати своїх дітей до української школи. Пані Олена висловила велику подяку українській громаді в діяспорі за поміч. Щедрими меценатами цієї школи були д-р Пилип і Володимира Демуси, члени-добродії ТУМ-Чикаго.

Після офіційної частини була нагода оглянути виставку українських книжок, журналів та газет, які видаються різними обласними „Просвітами" в Україні, за частинною фінансовою поміччю ТУМ-Чикаго.

До успіху цього вечора причинилися члени і добродії ТУМ Лідія Білоус, Ліда Бойко, Іванна Головата, Марія Дорожинська, Ліда Козак, д-р Володимир та Галя Королі, Слава Малюк, Ірина Радзикевич та Стефа Шандра.

Управа ТУМ-Чикаґо

Група організаторів вечора: (зліва) Лідія Білоус, Марія Дорожинська, Богдан Боднарук, Віра Боднарук, Ліда Бойко, Олена Рузайкіна, Слава Малюк, Ліда Козак.

Техічна освіта в Україні та Америці – у порівнянні

Зліва: д-р Олег Третяк, д-р Роман Андрушків, д-р Роман Куц.

НЮ-ЙОРК. –Доповідь д-ра Олега Третяка „Українська вища технічна освіта на перехресті", котру влаштувала Математично-фізичнотехнічна секція НТШ-А, відбулася 25 лютого. У вступному слові д-р Роман Андрушків, професор Інституту технології в Ню-Джерзі, перший заступник голови НТШ-А та голова секції, відзначив актуальність цієї проблеми та представив доповідачів. Д-р О. Третяк, з Дрексел-університету, котрий спеціяльно вивчав особливості технічної освіти в Україні як стипендіянт Фулбрайта в Київському політехнічному інституті та Львівській політехніці, викладаючи деякі інженерні курси для українських студентів, поділився власними спостереженнями щодо цієї проблеми.

Назагал в системах української та америнської технічної освіти, на думку д-ра О Третяка, існують значні відмінності щодо термінів навчання, курсів, спеціялізації інженерів, такі ж відмінності існуюють і щодо визнань европейцями українських дипломів, зокрема з технічної освіти. Мабуть, що найближчим часом бажаних для українських спеціялістів результатів не принесе і широко реклямована Болонська система реформи освіти та навчання в Україні. Очевидно, що закореніла радянська система вищої освіти, помножена на негаразди української економіки, не створює перспектив для покращення стану справ у цій важливій галузі суспільного життя. Принаймні д-р О. Третяк не висловив особливого оптимізму, хоча, справедливости ради, потрібно сказати, що рівнем викладацького складу обох Політехнік, а також деякими їхніми науковими дослідженнями він був задоволений.

У дискусії на цю тему виступив також д-р Роман Куц, професор Єйльського університету, заступник декана інженерного факультету. Д-р Р. Куц розповів про сучасні підходи щодо системи підготовки інженерів в Америці. Новітні технології та виробництво сьогодні вимагають щораз більше спеціялістів відповідного рівня і які відповідають теперішнім потребам технології, тому Єйльський університет постійно намагається модернізувати освітні програми щодо інженерії. Загальноприйняті „Інженерні критерії-2000" (EC2000) дозволяють створити умови для вишколу інженерів різних профілів, які після закінчення навчання одразу готові працювати у виробничій сфері, максимально скоротивши час на адаптацію спеціяліста. Очевидна відмінність поміж освітами в Україні та Америці – усвідомлення американськими студентами практичного застосування своїх знань, а також чітка націленість на конкретну галузь, в якій він бажає спеціялізуватися.

У дискусії виступив д-р Орест Попович з оглядом найновішої інформації з української преси на тему освітніх змін в Україні, зазначивши, що криза, що охопила систему вищої освіти, закорінена, в першу чергу, в економічних негараздах. Запитання, які слухачі ставили доповідачеві та дискутантові, свідчили, що проблема освіти (і не тільки інженерної) турбує багатьох і до сьогодні не зовсім вирішена.

Пресова група НТШ-А

Заключні імпрези Літературно-мистецького клюбу

НЮ-ЙОРК. – Літературно-мистецький клюб припиняє свою діяльність з 7 квітня. На кінець відбудуться виставка експонатів з колекції Об'єднання мистців-українців Америки (ОМУА), яка відкриється у неділю, 19 березня, о 1-ой год. по полудні, і виставка та доповідь про славний рід Шухевичів – у п'ятницю, 31 березня, о 7-ій годині вечора.

Літературно-мистецький клюб заснували у листопаді 1949 року українські мистці, які еміґрували до США після Другої світової війни. Скульптор Сергій Литвиненко став його першим президентом. В тому часі мистці створили секцію при клюбі під назвою Об'єднання мистців-українців Америки. Відбувалися виставки, доповіді, а також діяла музична школа. В середині 1970-их років клюб перейшов у нове приміщення до будинку Організації оборони чотирьох свобод України при 136 Друга евеню, де розділився на Український музичний інститут (УМІ) та ОМУА, президентом якого був визначний український скульптор Михайло Черешньовський. В кінці 1980-их років скульптор Аня Фаріон, яка стала директором ОМУА, приєднала до діяльности молодше покоління українських мистців, народжених в Америці. Після розпаду СССР до Ню-Йорку стали прибувати мистці з України, і часто їхні перші виставки в Америці також проходили в ОМУА.

В 1993 році почалася співпраця між директором ОМУА Анею Фаріон та Ярославою Ґеруляк, головою ЛМК (ініціятивної організації для Об'єднання мистців-українців Америки), яка воскресила ранню традицію проведення вечірніх програм в галерії по п'ятницях. В цей час Ґалерія прийняла нову назву – „Маяна".

Запрошуємо шановну громаду приєднатися до нас у часі закінчення діяльности на теперішньому місці.

Аня Фаріон
Ярослава Ґеруляк

29 квітня: конференція „Чорнобиль - нове покоління"

ЧИКАҐО. – В суботу, 29 квітня, в приміщенні Школи публічного здоров'я Ілинойського університету відбудеться конференція „Чорнобиль – нове покоління" з нагоди 20-ої річниці вибуху на Чорнобильській АЕС. Науковці й спеціялісти з України й США поділяться з присутніми своїми дослідженнями щодо екологічних, медичних і суспільних наслідків вибуху в Чорнобилі. Між доповідачами будуть д-р Юрій Щербак, колишній посол України у США й перший міністер України з охорони довкілля; проф. Дейвид Марплс із Університету Альберти, автор книжки про соціологічні наслідки катастрофи; д-р Ігор Масник, директор Чорнобильських дослідних проєктів Національного інституту рака США та багато інших.

Спонзори конференції: Товариство українських професіоналістів і підприємців Чикаго, Центр професійної й екологічної безпеки і здоров'я Ілинойського університету, Українське лікарське товариство Північної Америки (відділ в Чикаго), Товариство українських інженерів (відділ в Чикаго) та Український національний музей. В музеї у квітні відбудеться виставка на тему Чорнобиля з прийняттям увечорі перед конференцією.

До участи в конференції запрошуємо спеціялістів, науковців, студентів, членів громади та всіх зацікавлених цією темою.

Дора Турула

Дружні зв'язки „Самопомочі" і Школи св. о. Миколая

ЧИКАҐО. – Українська катедральна школа св. о. Миколая з нагоди свого 70-ліття влаштувала 18 лютого бенкет, під час котрого провідники школи вшанували довголітніх меценатів – кредитівку „Самопоміч". Олег Караван, віце-президент дирекції Українсько-американської федеральної кредитової спілки „Самопоміч" (на фото – ліворуч) прийняв від о. Богдана Налисника нагороду-посвідку за постійну і щедру підтримку школи.

ТАРАС ШЕВЧЕНКО: „...*НЕ ЗАБУДЬТЕ ПОМ'ЯНУТИ*

Була осінь – петербурзька, імлиста, з мжичкою. 1988 рік. Українці міста вирішили встановити пам'ятний знак на місці першого поховання Т. Шевченка. Мене зустрічає Петро Жур з привітною посмішкою. Разом відходимо в затишний куточок, де зручніше чекати ще трьох запрошених.

Раптом до наших ніг прилетів голуб. Я його побачив краєм ока, продовжуючи розмову про пляни наші на день, а Петро Жур, перепросивши мене, перебиває і з тою ж радісною посмішкою каже: „Дивіться, голуб, та ще й білий, – це ж душа Тарасова!..". Я упевнююсь – справді білий і навіть туркоче.

Поїхали ми на Смоленське кладовище, щоб відшукати місце поховання великого поета України Тараса Шевченка. Петро Володимирович – з великою текою, в якій зібрані необхідні папери та документи. Він – відомий шевченкознавець, найдосвідченіший серед нас і найстарший за віком. А трохи молодший за нього, але не менш активний шанувальник Тараса – це інженер А. Школенко, котрий бачив і пам'ятає, що на тому місці ще в 60-ті роки стояв дерев'яний хрест. Про цей хрест я чув у кінці 60-их років від онука відомого українського історика О. Левицького.

Біля церкви Смоленської Божої Матері, де колись відспівували Тараса, зупиняємось. Анатолій, поки П. Жур голосно читав спогади Лєскова про поховання Шевченка, роздивився і показав нам місце, де колись стояв хрест з написом. Тут була могила українського поета. Але зараз хреста немає, і, щоб розвіяти сумнів, всі одностайно вирішили, що треба мати якісь елементарні докази. Ми обійшли навколо церкви, обдивились всі пам'ятники, поставлені ще за життя Тараса, які є на його малюнках. Приєднався до нас староста церкви, який розпочав розмову про якийсь „малоросійський сектор", де ховали тільки українців. Але пошуки цього сектора були марними – його вже нема. Хотів допомогти нам у пошуках настоятель. Ми передивились церковні архівні матеріяли, але залишились незадоволені. Звертались до професора петербурзьких некрологів Пирожкова, та й він нічим нам не допоміг.

Знову ми всі зібралися біля церкви, обговорили всі пропозиції, всі за і проти. З нами був настоятель, який нам сказав, що місце і досі має бути вільне, бо за православним і народним звичаєм в одну могилу двічі не ховають, а тут було поховано академіка, відомого художника, великого поета України... З документів ми знаємо, які на похороні були видатні особи, скільки народу... Всі ми згодилися – місце могили було тут.

Час ішов швидко, був уже грудень, і треба було отримати дозвіл на встановлення пам'ятного знака, а його з різних причин не давали. Нарешті наш товариш Стефан Шурко виявив українську кмітливість – і дозвіл був отрима-

Білий голуб на цвинтарі

ний. Через спілку письменників Ленінграду я звернувся до організації „Монументскульптура", але відповідь була швидка та коротка: мовляв, граніт – будівельний матеріял і на цей 1988 рік фонди його вже вибрані, а на наступний ми запізнились з замовленням. На допомогу прийшов скульптор-українець Леонід Колибаба. Відгукнувся гаряче, запропонував свій матеріял. А були в нього гранітні плити і окремі брили. Час йшов невпинно, і кожен наступний день був дорожчим за попередній. Яким має бути пам'ятний знак? При обміркуванні нам, а особливо мені, не сподобався вже розпочатий варіянт у вигляді плити з бронзовими літерами. Знову пошуки. І ось прийшла ідея великої брили, яка буде нагадувати за формою сльозу чи серце... Але де ж узяти цю брилу?

Пам'ятний камінь на Смоленському цвинтарі в Санкт-Петербурзі, де був похований Т. Шевченко. Фото: Андрій Хмельковський

Допоміг начебто випадок... А можливо, й закономірність. Напередодні у моєму рідному Миколаєві зустрілися й познайомились двоє поетів, обидва – Бойченки. Обидва земляки – земляки-миколаївці, але на той час Валерій Бойченко, член Спілки письменників України, мешкав у самому Миколаєві, а Борис Бойченко, офіцер, служив і залишився жити у Ленінграді. Валерій і порадив йому знайти у Ленінграді українське товариство та Олексу Полішкарова й підключитись до спільних справ. І він дуже вчасно прийшов до нас – йому, підполковникові, я й розповів про наші митарства, й у відповідь почув: „Я люблю Тараса не менше, ніж ти, брила буде така, як треба – на вибір". Й він мобілізував потужну військову техніку, могутню брилу знайшли й витягли з тисячолітніх фінських боліт і хлопці-вояки привезли її до майстерні скульптора Леоніда Колибаби, в якій завдяки сильним і розумним рукам скульптора. вона стала набирати того вигляду, якого ми троє хотіли. Терміни були дуже стислі, останню літеру вирубали на ній п'ятого березня, а сьомого з великими труднощами, але все ж привезли її на Смоленське кладовище. Тут до нас приєдналось ще три наших активісти – Михайло Савченко, Стефан Шурко і Славко Юртаєв. А погода була така, як пізньої осені, вітер холодний, з перервами дрібний та колючий дощ, на місці могили – затоптана гора з льоду, сміття та снігу. Куди його діти? І знову – проблеми...

Взялись до роботи і, мокрі від дощу та поту, підготували і фундамент, і майданчик під брилу. Розігнули стомлені спини, глянули на небо, і раптом хмари якось швидко розійшлись, і радісно виглянуло сонечко, і над нами закружляв самотньо білий голуб і сів у центрі майданчика, весело затуркотів, перебираючи дзьобом пісок, наче вимовляв: тут-тут-тут. Бачив я, як були зворушені Леонід і Михайло, як перехрестились вони, а я згадав той осінній день і голос Петра Володимировича: „Це душа Тараса".

І ось брила уже піднята, і ми всі по команді Леоніда почали спрямовувати її так, як цього вимагав задум скульптора. Та Михайло раптом зупинив це дійство, побіг до портфеля і приніс білу хустину з чорною землею з-під рідної хати Тараса. Він поклав її на те місце, де ще недавно сидів голуб.

Потім був святковий день 10 березня, коли відкрили цю брилу відомий український поет Дмитро Павличко та Борис Бойченко.

Олекса Полішкаров,
Санкт-Петербург

Санкт-Петербург. Пам'ятник Т. Шевченкові Фото: Андрій Хмельковський

Погруддя Джорджа Вашінґтона – на Тарасовій горі

КАНІВ. – Прохання керівників музею Тараса Шевченка у Каневі, щоб українці Америки подарували скульптуру Джорджа Вашінгтона („*Свобода*", *20 квітня 2005 р.*) здійснено в кінці грудня минулого року. Віктор Тарахан, довголітній адміністратор музею, розповідав, що українці з Америки, відвідуючи музей, часто запитували, чому у вестибюлі, де стоять погруддя велетнів світової культури, немає Джорджа Вашінгтона? Адже Т. Шевченко вшанував Вашінгтона у своїх творах. Після особистих контактів з установою майна Джорджа Вашінгтона у Вірджінії, екзекутивний директор Джеймс Ріс ухвалив подарувати погруддя Вашінґтона музеєві Шевченка у Каневі.

Завдяки колишньому Генеральному консулу України в Ню-Йорку Сергієві Погорельцеву і консулові Андрієві Наджосові погруддя Вашінгтона було доставлене до Канева. Щире признання також М. Гельбіг з „Скоп Травел", США, та Ласлові Форнвальду з „Олімп Травел" в Києві, які допомогли з перевезенням до Канева.

Д-р Володимир Карпинич,
Вилкс-Бер, Па

Віктор Тарахан і працівниця музею розпаковують погруддя Вашінґтона.

…НЕЗЛИМ ТИХИМ СЛОВОМ"

Черкаський музей „Кобзаря" – єдиний у світі

Будинок Цибульських на початку XX ст.

В історичному центрі Черкас, на розі вулиць Хрещатик і Байди-Вишневецького, зберігся старий будинок, в якому розташовано музей однієї книги – „Кобзаря" Т. Шевченка, відкритий у травні 1989 р. У XIX столітті будинок належав купцям Цибульським, у яких в 1859 р. жив Тарас Шевченко. Авторами експозиції стали лавреати Державної нагороди України ім. Тараса Шевченка, черкаські архітектори С. Фурсенко та М. Собчук, разом з науковими співробітниками. В її основу лягли збірки шевченкіяни колекціонерів Є. Артеменка з Харкова, С. Арбузова з Сум, а також видання, зібрані в букіністичних книгарнях України.

У залі прижиттєвих видань на чільному місці унікальна книга – „Кобзар" 1840 р., надрукований у Петербурзі невеликим накладом. Це раритетне видання є окрасою і гордістю музею. Книга настільки рідкісна, що навіть сам автор, повернувшись з заслання, не мав жодного примірника, і не лише через малий тираж, а й тому, що була вона під арештом, як і сам Шевченко, тож повсюдно вилучалася і знищувалася. На сьогодні у світі відомо лише кілька примірників цього „Кобзаря".

Поруч з ним особливої уваги заслуговує альманах „Ластівка", виданий у Петербурзі 1841 р. Євгеном Гребінкою. Книжечка справді стала ластівкою нової української літератури, бо оприлюднила ще не друковані твори І. Котляревського, В. Забіли, О. Афанасьєва-Чужбинського, П. Писаревського. З Шевченкових поезій до збірки увійшли балада „Причинна", вірші „Вітре буйний, вітре буйний", „Тече вода в синє море..." і „На вічну пам'ять Котляревському". Разом з Є. Гребінкою редагував „Ластівку" Т. Шевченко, виявивши і в цій справі непересічний талант.

Одна з найдавніших пам'яток нашої мови – рукописний список Пересопницького Євангелія 1571 р., є коштовною перлиною в колекції музею „Кобзаря". Т. Шевченко, знайомлячись з пам'яткою під час праці у Київській археографічній комісії у Переяславі, де тоді знаходилося Євангеліє (подарунок Івана Мазепи), зазначив, що воно написане „на пергаменті витонченими слов'янськими літерами – чорнилом і цинобр／ю, з прекрасними різнокольоровими малюнками по золоту", і що написане воно „малоросійським наріччям" й оздоблене „вишукано і розкішно".

„Коштом Платона Симиренка" – цей напис зроблено на „Кобзарі" Т. Шевченка 1860 р., виданому у Санкт-Петербурзі. За ним прихована цікава історія дружніх взаємин між славетним поетом та одним з засновників відомого роду Симиренків. Майже одночасно з творами, що увійшли до першого „Кобзаря", була написана Т. Шевченком поема „Гайдамаки", хоча світ вона побачила пізніше, у 1841 р. Не маючи видавця, Шевченко узяв весь тягар видавничих клопотів на себе. Друкарня швидко впоралася з роботою (за тиждень), але у Шевченка не вистачило коштів викупити наклад. Тоді він вирішив продати право на видання своїх творів книгопродавцеві Лисенкову. Про це свідчить документ, підписаний Шевченком. Поему „Гайдамаки" автор присвятив конференц-секретарю Петербурзької академії мистецтв В. Григоровичу, який брав активну участь у викупі Шевченка з кріпацтва.

Одним із найбільших меценатів української культури кінця XIX–XX ст. був рідний брат Платон Симиренко – Василь Федорович. На його кошти було видано кілька „Кобзарів" Т. Шевченка. В музеї є документ про фінансову допомогу Василя Симиренка, підписаний членами комісії з видання „Кобзаря" 1907 р.: С. Єфремовим, Ф. Вовком, О. Русовим, М. Лотоцьким, Я. Забілою, Ю. Грибінюком, М. Дубягою, П. Саладиловим, П. Стебницьким. Василь Симиренко пожертвував на це видання 1800 рублів із 5000 потрібних.

Задовго до шевченківських ювілеїв – 50-річчя від дня смерти (1911 р.) та 100-річчя від дня народження (1914 р.) почалося ганебне цькування поета, а далі й усього українського, російською пресою. Посипалися доноси, звинувачення у сепаратизмі, мазепинстві; почалися заборони, кари, конфіскації. Українська інтелігенція всіляко намагалася відзначити роковини Шевченка. У зв'язку з тим, що в Україні заборонялося вшанування Шевченка, святкування вихлюпнулося за її межі й поширилося в Росії, у місцях проживання українців.

1989 і 1990 рр. В. Попов. „Медалі до відкриття музею та 150-річчя першого „Кобзаря"

1994 р. Календарний штемпель музею на конверті з „Шевчекіяни"

У процесі підготування до святкувань було випущено багато літератури про поета, у тому числі й „Кобзар" в редакції В. Доманицького (1907 р., 1908 р.), в 1910 р. – однотомник та в 1911 р. – двотомник творів, який видав у Петербурзі В. Яковенко. В. Доманицький виконав величезну роботу з дослідження спадщини Т. Шевченка, яку продовжили в Галичині І. Франко і Б. Лепкий.

Перебуваючи в еміграції у Німеччині, Б. Лепкий розпочав роботу над повним виданням творів Т. Шевченка, хоча не мав доступу до наукових інституцій, а послуговувався лише доступними працями інших шевченкознавців та їхніми бібліотеками. Виходило повне видання творів Т. Шевченка в п'яти томах протягом 1919–1920 рр. в „Українській накладні" Якова Оренштайна. Це було не просто видання творів великого наддніпрянця, а вдумлива, копітка праця з розшуку автентичних текстів та включення їх до зібрання творів.

Перебуванню Т. Шевченка в Черкасах присвячено окрему залю музею. Під час останнього приїзду в Україну Шевченко хотів купити невелику ділянку землі між Каневом та Пекарями біля Дніпра, побудувати хату і оселитися тут назавжди. Але за доносом він був арештований і привезений під вартою через Мошни в Черкаси, де пробув чотири дні, з 18 по 22 липня 1859 р., чекаючи вирішення своєї долі.

Т. Шевченко повинен був сидіти у вологому і холодному підвалі при поліцейській управі, і саме в цей скрутний момент поету на допомогу прийшла родина купців Цибульських. Вони були заможними освіченими людьми, торгували винами та іншими „заморськими товарами" і славилися не тільки в Черкасах, а й по всій окрузі.

Сини Цибульських підкупили справника Табачникова і полегшили долю Шевченка. Поет оселився у кімнаті Юхима Цибульського. Живучи в Черкасах, Шевченко повинен був щодня ходити в поліцейську управу до справника Табачникова „відмічатися" і терпіти знущання та приниження. За чотири нелегкі для поета дні, проведені в Черкасах, він написав два вірші: „Сестрі" і „Колись дурною головою..." та зробив малюнок „В Черкасах".

Кімнату, де жив поет, нащадки Цибульських зберігали у такому вигляді, якою вона була за часів Шевченка, аж до початку XX ст. Щонеділі сюди могли приходити всі бажаючі, аби подивитися, де мешкав Тарас Григорович, почитати його твори, поспілкуватися, вшанувати пам'ять поета. Кожного року, аж до жовтневого перевороту, нащадки Цибульських справляли поминки по Шевченку.

У 1989 р., під час будівництва музею, при ньому утворилося культурологічне товариство „Заповіт", яке стало національно-патріотичним осередком у Черкасах. Членами цієї громадської організації було проведено велику кількість заходів для пробудження національної свідомости у жителів міста і области. Найбільше запам'яталися вечір пам'яті В. Симоненка, шевченківські вечори, участь у святкуванні 500-річчя козацтва, встановлення пам'ятних знаків героям України, організація і проведення ґастролей львівських театрів та оркестрів, збір коштів на видання всенародного „Кобзаря". Незмінним головою „Заповіту" з першого дня був молодий і енергійний М. Вакуленко.

Товариство проводило свої засідання у підвальному приміщенні музею, де побувало чимало відомих людей. Сюди щочетверга тяглися небайдужі черкащани, щоб поспілкуватися з однодумцями, відпочити душею, вдихнути ковток досі незвіданої свободи. Тут діяв хор, читалися лекції з історії України, працювали курси вишивання. Саме товариством „Заповіт" у Черкасах на площі біля драматичного театру вперше встановлено синьожовтий стяг (тоді ще не державний), а через 10 років по тому започатковано загальноміське Свято прапора. Багатогранна діяльність Товариства включала в себе і розповсюдження українських друкованих видань. Цю справу гідно продовжує книгарня „Криниця", котра працює при музеї.

З часу свого заснування і понині музей був і залишається осередком українства в Черкасах. Адреса музею: вул. Байди Вишневецького, 37, Черкаси, 18000 Ukraine.

Ольга Шарапа,
директор музею

Черкаський музей „Кобзаря"

Із слів твоїх

Встань, Тарасе, подивися
На свій степ, на гори...
Уже дав Бог милосердний
Україні волю.
Волю, воленьку святую –
Кайдани порвались!
Обідрані твої діти
У жупани вбрались.
І лани широкополі,
І Дніпро, і кручі
Загриміли! Аж збудились
Козаки із Січі.
Україна сплюндрована
З домовини встала!
Дітей своїх пригорнула,
Грімко заспівала,
Що не вмерла, буде жити
Її давня слава!
Твоя дума, наш Тарасе,
Вогнем запалала!
Розвіялась тьма неволі
І правда вже світить...
І моляться, вже на волі,
Невольничі діти.
Не посміють перевертні
Землі плюндрувати!
Твоя Ненька-Україна
Стала панувати!
І тебе, Великий Батьку,
В сім'ї вольній, новій
Споминають! Та не тихим,
А голосним словом!

Анна Завадівська,
Клівленд

Пам'ятник Кобзареві у Варшаві.
Фото: УНІАН

Т. Шевченко на поштових марках

Т. Шевченко на марках незалежної України (1994 р.) і Болгарії (1961 р.).

Т. Шевченкові присвячено чимало поштових марок, конвертів і штемпелів в різних країнах світу, передовсім – в Україні. Перші мініятюри з цієї теми видав уряд УНР в 1920 році. Серію з 14 марок, мистецьке оформлення яких виконав Микола Івасюк, надрукували у Відні. На двох марках зображено портрет поета і його могилу в Каневі. У 1923 році марка з портретом Кобзаря була випущена в Україні, яка ще не була тоді республікою СССР. С. Поманський в 1939 році став автором трьох марок СССР до 125-річчя від дня народження Т. Шевченка. Марки на честь поета були випущені в СССР з автопортретами, портретами пензля І. Рєпіна, І. Крамського, в оформленні Ю. Лук'янова, В. Єрмакова, В. і О. Зав'ялових, інших мистців. На багатьох марках, конвертах і штемпелях відтворено населені пункти і будівлі, пов'язані з життям поета. Відомі також поштові наліпки на честь поета, видруковані американськими українцями.

Х. В.-Ф.

Штемпель пошти в Форті Шевченка, Казахстан.

Спільний випуск марок України і Грузії на честь Т. Шевченка і А. Церетел (2001 р.).

УКРАЇНА І СВІТ

Українські вояки тренувалися в американській дивізії

Впродовж тижня, починаючи з 12 лютого, 50 вояків з української 95-ої повітряно-десантної бригади перебували на тренуванні в 82-ій повітряно-десантній дивізії США, на військовій базі Форт Брег у Вірджинії. Цією подією започатковано сталі зв'язки між українськими і американськими десантниками. Нинішнього року американці відвідають колег в Україні.

Полковник Віктор Петренко, командир 4-ої бриґади 82-ої дивізії, США, вручає підполковникові Юрієві Галушкину з української бриґади відзнаку американських парашутистів.

Українські і американські десантники в дні спільних тренувань.
Фото: Леонід Петренко

Діяльність Національної ради жінок України

Після проголошення Незалежности України по всій державі активізувалося громадське життя, почали працювати жіночі організації. Уряд створив особливе Міністерство сім'ї та молоді – на чолі з досвідченим правником Сузанною Станік.

В 1997 році в приміщенні Києво-Могилянської академії відбулося святкове відкриття виставки – уявного портрета меценатки академії Гальшки Гулевичівни. В цей час в Україні працювало 6 жіночих організацій. Перед відкриттям виставки відбувся дискусійний „круглий стіл" між членками організацій та міністром С. Станік. Головною темою було створення краєвої жіночої організації, яка б об'єднувала і представляла всі жіночі організації України – на взірець СФУЖО в діяспорі. Після двох років відбулися загальні збори, де вирішено заснувати Національну Раду Жінок України. Головою вибрали Ірину Голубєву.

І. Голубєва від 2003 року працює в Київській міській державній адміністрації начальником управління у справах жінок, інвалідів та ветеранів війни. В листопаді минулого року, на 4-му з'їзді НРЖУ, І. Голубєву перевибрали головою.

У травні 2005 р. у Києві відбулася Генеральна асамблея Европейського центру Міжнародної Ради Жінок. У праці асамблеї взяли участь жінки-голови міжнародних (з 18 країн Европи), українських та київських міських громадських організацій. Головною темою семінарів була дискусія про „Становище жінок та впровадження гендерної рівности в суспільстві" – на ґльобальному рівні.

Сьогодні НРЖУ працює над пропозиціями до проєкту державної програми з гендерної рівности в українському суспільстві на 2006–2015 роки. Також готується до проведення у Києві від 5–10 вересня 2006 року Генеральної Асамблеї Міжнародної Ради Жінок, в якій візьме участь до 300 делегаток з-понад 50 країн світу.

Після Помаранчевої революції багато осіб хочуть відвідати цю ще мало відому країну, де народ масово, але мирно боровся за демократію та вимагав своїх національних прав.

Гості будуть добрими амбасадорами української справи. Було б корисно кожній делегатці вручити відповідну літературу англійською мовою. Три місяці тому видавництво „Либідь" звернулося до редакційної комісії і до мене про дозвіл перевидати книжку „Українки в історії" англійською мовою. Це був би гарний дарунок для гостей асамблеї.

Тепер постійна праця НРЖУ спрямована на консолідацію жіночого руху. На сьогодні Рада об'єднує 22 всеукраїнські та міжнародні жіночі громадські організації, які вособлюють сотні тисяч жінок України. У відповідності до статуту НРЖУ – це організація, що не має політичних, расових та релігійних упереджень. Це дає можливість нам знаходити спільну царину нашої діяльности.

Співпраця між жіночими організаціями спрямована на здійснення спільних першочерговостей, визначених декларацією та плятформою дій, прийнятих четвертою Всесвітньою конференцією з питань жінок у Пекіні (1995 р.), постановами Першої (1998 р.) та Другої (2001 р.) Всеукраїнських конференцій зі становища жінок, національним пляном дій на 2001–2005 р. щодо поліпшення становища жінок та участь у заходах, акціях, програмах, які спрямовані на виконання та здійснення викликів, зазначених у вище наведених стратегічних документах.

Ще залишилися невиконані проєкти, бо Національна Рада Жінок України не отримує постійної фінансової підтримки від уряду для сплати річних внесків до Міжнародної Ради Жінок та Европейського Центру Міжнародної Ради Жінок в сумі 1000 евро та 200 евро відповідно, а також на виконання статутової діяльности. Також НРЖУ не має свого належного приміщення.

Однак, є основні проєкти на майбутнє – підготовча праця для проведення на достойному рівні 31-ої Генеральної асамблеї Міжнародної Ради Жінок, що відбудеться в Києві 5–10 вересня 2006 р. Також втілюється наша мрія – створення Музею Українського жіночого руху.

Наталія Даниленко

Голови жіночих організацій (2005 р.)
Ірина Голубєва – стоїть четверта зліва

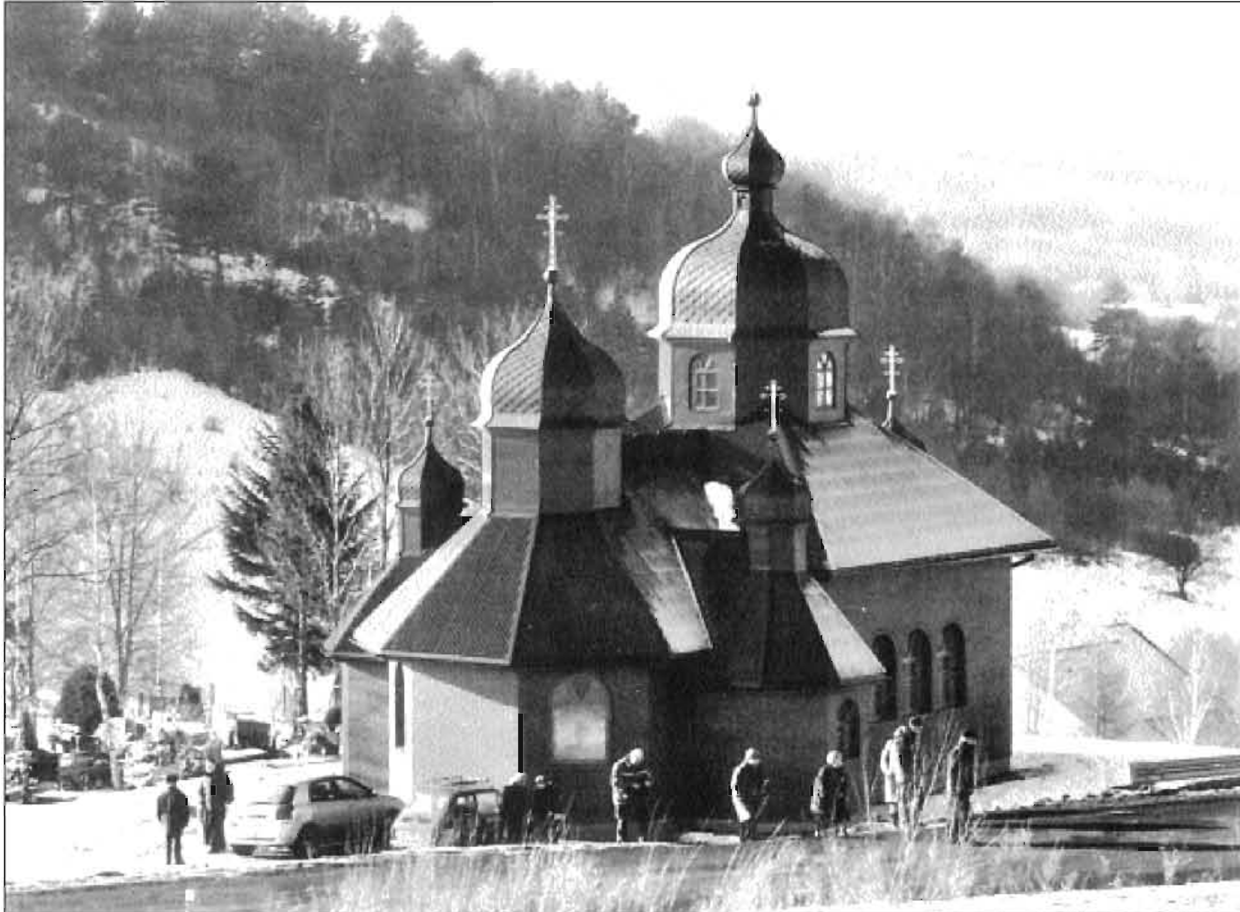
Лемки у Польщі освячують український храм

КУЛЯШНЕ, Польща. – Понад двадцять українських родин, які в 1960-их роках повернулися з вигнання у своє рідне село Куляшне на Лемківщині, хоча й з перешкодами, ще могли молитися у своїй старій дерев'яній церкві. А в 1972 році стара церква з невідомих причин згоріла. Довгі роки вони терпіли, аж доки стало можливим мати свою нову церкву. За мудрою порадою і заохотою о. пароха Андрія Журава, завдяки жертовності вірних на чолі зі Стефаном Максимиком і успішній збірці коштів Мирона Мицьо в США і Канаді, яку започаткувала Параска Барняк, мрія стала дійсністю.

Вперше в історії нашого трагічного минулого всередині храму буде вмурована гранітна пропам'ятна таблиця в пам'ять жертв акції „Вісла". Освячення нової святині в селі Куляшне заплановане на суботу, 15 липня 2006 р. Того ж дня в недалекому селі Репедь, у великій залі ресторану, відбудеться бенкет, в якому, окрім гостей, візьме участь український ансамбль „Ославяни" з Мокрого. Бенкет для гостей є безплатний. Однак, під час бенкету буде проведена добровільна збірка на потреби нової церкви.

Освячення церкви і вмурування першого каменя влітку 2004 року

Нова церква в Куляшному

Ми будемо раді гостям з США і Канади, особливо представникам Організації Оборони Лемківщини, яка також брала участь в цьому пляні. У громаді будуть раді також за письмовий привіт і пожертву на церкву, що буде проголошено на бенкеті. Пожертву в чеках можна виписати на „Parafia Grecko–katolicka w Kuliasznem" і вислати на адресу: Myron Mycio, 10 Lido Pl., Old Bethpage, NY 11804.

Мирон Мицьо

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Концерт, присвячений подружжю Рогозинських

Учасники концерту, присвяченого Климентієві та Ользі Рогозинським

НЮ-ЙОРК. – 25 лютого в Українському Інституті Америки відбувся концерт, присвячений пам'яті д-ра Климентія Рогозинського та його дружини Ольги. Д-р Рогозинський – колекціонер ікон та вишивок – свої збірання подарував музеям в Стемфорді та Ню-Йорку, був також меценатом науки й культури, зокрема НТШ-А та церкви св. Юра. Він також був хресним батьком Лариси Крупи, і цим концертом вона вшанувала пам'ять Рогозинських.

Імена добродія К. Рогозинського і піяністки Л. Крупи широко відомі, що зумовило велике число слухачів – обидві залі були виповнені вщерть.

Л. Крупа – знана піяністка з 1980-их років, коли вона виступала зі своїм камерним ансамблем „Нова", який в тому часі проводив свої серії камерної музики в Ню-Джерзі та в Ню-Йорку на сцені інституту. Публіка ентузіястично вітала артистку з дебютантами Барбарою Шісель (флейта), скрипачкою Мартою Кречковською, знаними з своїх виступів в Інституті альтистом Борисом Девятовим та челісткою Вандою Ґловацькою.

Добірна програма складалася з творів Моцарта, його учня Гумеля, Брамса. В першій точці програми був Квартет для флейти, скрипки, альта і чельо, що становив внесок до святкувань 250-ліття з дня народження Вольфганга А. Моцарта. Беручи до уваги, що квартет написаний для флейти, Моцарт надав їй провідну партію протягом цілого твору, а вершком його є повільна частина з кантиленою у флейті з акомпаніяментом струнних в пічікато.

У виконанні Барбари Шісель і її співконцертантів Марти Кречковської, Бориса Дев'ятова та Ванди Ґловацької квартет прозвучав з дисциплінованою пристрастю. Очевидно, не бракувало вдячного шарму з дозою елегантного жарту та пікантної грайливости. Б. Шісель вдало володіє своїм інструментом і блискуче зіграння довгих партій добре вписалося у бесіду співконцертуючих інструментів з їх майстерно написаному акомпаніяментом.

Другою точкою програми був твір моцартового учня Йогана Непомука Гумеля, якого сам Шопен мав у великій пошані. Тріо для флейти, чельо й фортепіяно Гумель написав в 1818 р. на тему пісні „Їхав козак за Дунай".

Радісним захватом публіка привітала появу Лариси Крупи, що виконала партію фортепіяна соковитим звуком, а тему з варіяціями – перлистими акордами чи мерехтливими дзвіночками в залежності, хто мав і перебирав провідну партію флейти чи чельо.

З великим трепетом публіка чекала на Третій фортепіяновий квартет Брамса, виданий 1974 р. Це один з найтяжчих та складних творів його камерної музики, всеціло біографічний. Якийсь час він мав назву „Вертер" і довгий час був рідше виконуваний, ніж його попередники г-моль оп. 25 і А-дур оп 26, видані ще 1860 року. Квартет Брамса – це твір до автобіографічної драми Ґете „Страждання юного Вертера", герої яких покохали одружених жінок.

Тонація ц-моль – це тонація Першої симфонії першого струнного квартету та останнього фортепіянового тріо. Та тонація, подібно, як тонація д-моль означала для Брамса тверду безжалісну боротьбу з демонічними силами, повними сталевої енергії, як і драматично інтенсивне страждання з домішкою терпкого гумору. Все це можна знайти в Квартеті оп. 60, що треба розуміти як найважливіше досягнення композитора, вислід особистого настрою та внутрішнього стану автора, що стоїть перед вибором між любов'ю і працею. Брамс вибрав останнє.

Лариса Крупа могутнім тоном в чотирьох октавах започаткувала твір, а в дальшому розвитку піднесла до вершин сповідь героя про його любов. З неменшим завзяттям прилучилася до неї скрипачка Марта Кречковська, а за нею нога в ногу у спільному музикуванні ступав альтист Борис Девятов. З такими ж якостями пройшла партія чельо, яку виконувала Ванда Ґловацька, незвичайно уважна до своїх співмузикантів. У творі помітно відзначалися пасажі експресивною глибиною, а в мрійливих зітханнях музиканти не скупилися у своїй жагучій пристрасті у виконанні музики квартету „Вертер".

Богдан Марків

Концерт Анички Чеберенчик

САКРАМЕНТО, Каліф. – 25 лютого, в день народження Лесі Українки, відбувся сольний концерт Анички Чеберенчик – молодої співачки зі Львова, яка також є автором своїх пісень. Вона народилася в історичному куточку України – у мальовничому Свіржі, в лемківській родині. Закінчила Львівське училище культури та мистецтв, співала в хоровій капелі „Мрія" при Львівській комерційній академії. З капелею багато концертувала в Україні та за кордоном. Аничка закохана в лемківські пісні, які з народження чула у своїй родині, виростала з ними і змалку співала. Її перший компакт-диск був, власне, й присвячений лемківським пісням в сучасних обробках. Свій творчий шлях співачка розпочала в липні 1999 року на XVII міжнародному фестивалі „Лемківська Ватра" в Польщі, потім брала участь у багатьох фестивалях і концертних програмах у Львові, Києві, Трускавці, Дрогобичі та інших містах України.

Аничка Чеберенчик в Сакраменто

У Сакраменто Аничка виконала 16 пісень, багато з яких вже записані на її компакт-дисках, але деякі прозвучали вперше. Між виступами Анички Оля Герасименко (організатор та ведуча концерту) розповіла про Лесю Українку. Також спеціяльно до цього концерту були приготовані прозірки – природа Карпатських гір, краєвиди України, деякі моменти з сольного концерту Анички у Львові.

У другому відділі прозвучав віночок українських народних жартівливих пісень, лемківські пісні, а також пісні українських поетів на музику Анички.

Допомогли влаштувати концерт Дон Шеперд – просвітер американ-ської церкви „Heritage Ministry", Славик Кучер та його дружина Ліля, Українське радіо (ведучі Оля Герасименко-Олійник та Микола Гонтар).

У залі був консул України в Сан-Франциско Микола Точицький з дружиною Тамарою і синами Святославом і Назаром.

Зібрані кошти з концерту підуть на друкування українських книжок д ля сиротинців Луганська та інших зросійщених міст України.

Юрій Олійник

ДО 20-РІЧЧЯ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ

12 березня: виставка про життя на забрудненій території

НЮ-ЙОРК. – Український Музей відзначає 20-ту річницю катастрофи на Чорнобильській атомній станції виставкою про вплив аварії на життя мешканців тих територій України, які були найбільше забруднені радіоактивним осадом.

На виставці „Чорнобиль + 20. Це наша земля… ми тут живемо" представлено 175 кольорових фотографій з підписами до них, а також мапи, графіки, додаткові описи, які ставлять аварію в історичний контекст, розповідають про заходи влади, спрямовані на зменшення її наслідків (зокрема переселення мешканців району), дають детальну інформацію щодо міграції населення, рівня радіяції та ін. Виставка відкривається 12 березня і триватиме до 28 травня.

Важливим компонентом виставки є авдіо-візуальна програма, яка складається з 14 відео-уривків, кожен тривалістю близько хвилини. Відео, які відвідувач може сам увімкнути, включають інтерв'ю з мешканцями забрудненої території, зображення ландшафту, релігійні святкування, музичні видовища й показ виробів народного ремесла мешканцями згаданих околиць.

Чорнобильська катастрофа – найбільша в історії аварія на атомній електростанції, сталася 26 квітня 1986 року внаслідок частинного зруйнування реактора на Чорнобильській атомній електростанції біля міста Прип'ять на території тодішньої УССР. Протягом наступних десяти років було евакуйовано понад 160 сіл, понад 160 тис. осіб були переселені на нове постійне місце проживання; тисячі родин, багато з малими дітьми, добровільно залишили радіяційну зону. „Але понад мільйон людей, близько 70 відс. з яких – пенсіонери, продовжують жити на забрудненій території України", – відзначає один з кураторів виставки, проф. Мирон Стахів. – Вони повернулися до своїх домівок доживати свій вік у знайомому середовищі, в умовах, зближених до рівня життя у XVIII столітті".

Виставка показує життя людей, які через 20 років після аварії живуть у „мертвих" (насильно евакуйованих) селах 30-кілометрової зони відчуження, а також тих, які живуть у неевакуйованих селах, які влада визнала досить „безпечними" для проживання.

З 1994 року українські вчені працюють над збереженням стародавньої й унікальної традиційної культури Полісся – району України, який найбільше постраждав від радіяції. Справа „культурного порятунку" безпрецедентна за своїми маштабами в сучасній історії. Фотографії і відеовиставки, зроблені під час етнографічних експедицій у 2004 і 2005 роках, показують людей, їхнє повсякденне життя й місця, де вони живуть і працюють, документують працю експедицій. Відеоуривки (всі з англійськими написами) пов'язані безпосередньо з фотографіями. Це – інтерв'ю з мешканцями „мертвих" і „безпечних" сіл, показ народного ремесла, пісні у виконанні місцевих жителів, а також зображення забруднених територій, зокрема будівель і садових ділянок.

Одним з наслідків занепаду економіки забрудненого району, включаючи колгоспну систему, стало зникнення більшости механізованої сільськогосподарської технології. Селяни повертаються до волів і коней, як засобу транспорту й ведення господарства – оранки, обробітку землі й збирання урожаю. Зерно частіше молотять вручну, аніж комбайнами. Повертаються майже забуті ремесла – ковальство, вироби предметів з міді, в'язання кошиків.

Фотографії й відеоматеріяли виставки – це праці співкураторів Мирона Стахова з Іст Вудстоку (Кон.) і Сергія Марченка з Києва (Україна). Автор оформлення виставки – Альфредо Маул з Маул з Двелінгс, Сан Себастьян (Еспанія).

Мирон Стахів є професором на факультеті збереження історичних пам'яток Школи архітектури, мистецтва й збереження історичних пам'яток Університету Роджера Вільямса, Брістоль (Род Айленд). Нині він, як фулбрайтівський стипендіят, є на другому році програми в Україні, де досліджує вплив Чорнобильської катастрофи на культурну спадщину забрудненої території. М. Стахів також готує документальний фільм про працю українських науковців, спрямовану на збереження традиційної культури району Полісся, в якому, на думку вчених, збереглися найстародавніші в Україні культурні традиції.

Режисер і фотограф Сергій Марченко живе в Києві. З початку 1990-их років він займається фотографуванням і зніманням фільмів про чорнобильську зону відчуження, а також разом із іншими українськими науковцями докладає зусиль до збереження традиційної культури регіону. Фотографії й фільми виставки – це результат участи обох кураторів виставки в етнографічних еспедиціях з українськими вченими та інших поїздок на забруднену територію в 2004–2005 роках.

Спозором виставки є Федеральна кредитова кооператива „Самопоміч" в Ню-Йорку.

* * *

Український музей покликаний набувати, зберігати, виставляти й інтерпретувати речі мистецького й історичного значення задля збереження багатої культурної спадщини американців українського походження. Його заснування 1976 року Союзом Українок Америки було визнане як одне з найбільших досягнень української громади в Америці. Щороку музей організовує кілька виставок, проводить низку освітніх програм і громадських заходів, часто у співпраці з іншими музеями, освітніми установами й культурними центрами. Новий будинок музею спроєктований українським архітектором Юрієм Савицьким з компанії „Sawicki Tarella Architecture + Design". Спорудження нового будинку стало можливим за рахунок численних великих і малих пожертвувань від українсько-американської громади, включно з особливо щедрими дарами від Евгена і Даймел Шклярів та Федеральної кредитової спілки „Самопоміч" в Ню-Йорку.

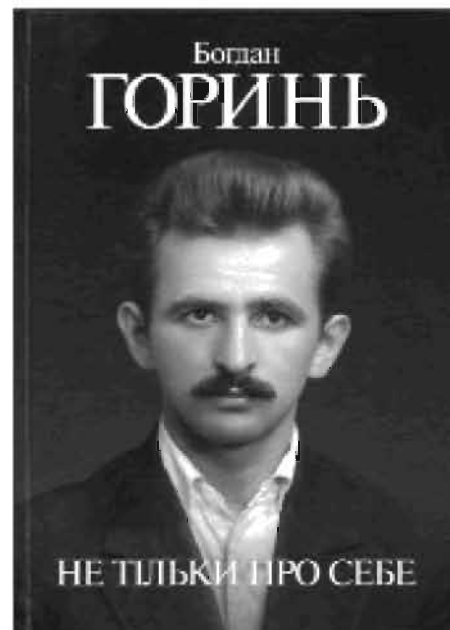
Романа Ляброс

НОВІ ВИДАННЯ

Мемуари – як документ і як твір

Шістдесятник Богдан Горинь опублікував в університетському видавництві „Пульсари" першу (з трьох запланованих) книгу своїх спогадів „Не тільки про себе". З огляду на бідність в Україні жанру мемуарної літератури – це подія, яку радо вітаю. Трохи дивно, що українці, такі охочі на балачки „як-то було колись", мляво пишуть і видають свої спогади. На Заході мемуари пишуть навіть домогосподині – хай навіть у рукописі, але колись, мовляв, прочитають онуки і правнуки. Я особисто пояснюю нехіть українців писати спогади умовами несвободи і страху, в якому так довго тримав наших пращурів московитський імперіялізм. Адже особисті пережиття і враження майже завжди опозиційні до всякого роду зайд, чиновників і наїзників, „бо москалі лихі люди – роблять лихо з вами". А кому хочеться лиха за написане й оприлюднене?

Ось якби після Голодомору-геноциду 1932-1933 років, які нам влаштувала Москва, була можливість опитати про ті дикунські жахи тим, хто чудом вижив (або закликати їх написати спогади, статті і книжки про пережите), могла б вийти тисячотомна енциклопедія, і тоді б жодна Ліга націй чи 00Н не гадала б на кавовій гущі, був чи не був учинений Кремлем геноцид українського народу! Але таке могло б статися, якби в другій половині 30-их чи в 40-их роках раптом прийшла з неба воля. А був терор, війна, новий голодомор 1947-1948 років, і за необережне слово людей виганяли з їхніх власних помешкань, висилали в тундру „до білих ведмедів", а то й позбавляли життя.

Тепер – інші умови. Україна поволі виплутується з болотяного колоніяльного латаття і під скрегіт зубів диявольських прислужників таки стає українською! Корінний етнос поволі вивищується над наїзниками. І страхові настав кінець, і „прорветься слово, як вода" (Т. Шевченко. Ісая. Глава 35), і люди без оглядання назад пишуть гіркі спогади про роки не такі вже й далекі.

Мені любо було прочитувати спогади Богдана Гориня, бо в них якось віддзеркалилося і моє життя. Адже ми майже ровесники, і професія в нас та сама — мистецтвознавство, і в щемно незабутніх 60-их роках ми однаково мріяли про десталінізацію України, і чимало робили в цьому напрямі. Правда, брати Горині, як галичани, робили цю благословенну працю відвертіше; я ж, як наддніпрянець, у свідомості якого береглися розповіді батьків про минулі жахи і терори комуно-московитів, працював над поновленням в людях своєї української ідентичности дуже обережно, тихо, непомітно для стороннього недоброго ока. Був я тоді журналістом „Молоді України" і втік звідти в науку – в аспірантуру Академії Наук України. Ходив, наче по гострому лезу бритви. Не раз бачив коло себе руки, що хотіли схопити, або повзучу змію підступу і зради, що приміряласа вжалити. Дякувати Богу, вдалося пройти повз – непоміченим.

Богдан Горинь не уникнув цих небезпек і був заарештований. Але про це, очевидно, буде в другій книзі його мемуарів. Перша ж книга обіймає 10 років його життя (1955-1965) – від перших років навчання у Львівському державному

(Закінчення на стор. 24)

Календар „Відродження України"

Українська федеральна кредитова спілка випустила на 2006 рік тематичний ілюстрований календар „Відродження України", в якому подано світлини AP/Wide World Photos з київського Майдану Незалежности, зроблені у дні Помаранчевої революції.

Фоторепортери розповіли про велелюдні зібрання на підтримку В. Ющенка, наметове містечко, показали прихильників В. Ющенка – Ю. Тимошенко, братів Кличків, Р. Лижичко, інавгурацію Президента В. Ющенка і її святкування, спільну світлину Катерини і Віктора Ющенків з Лорою і Джорджем Бушами у Вашінгтоні, вручення В. Ющенкові в Бостоні нагороди „Профіль мужности", зустріч його з Генеральним секретарем ООН Кофі Ананом, перебування у Філядельфії і серед українців у Вашінгтоні.

Одна з сторінок видання присвячена подіям Помаранчевої революції в ряді міст США, де американські українці підтримували обрання В. Ющенка Президентом України.

Календар підготував комітет, який очолив Мирон Баб'юк. Присвячено видання Дмитрові Григорчукові (1921 – 2005), який активно підтримував український кооперативний рух в Америці.

Адреса видавця: UNCUA 2315 W Chicago Ave., Chicago, Il 60622. Тел.: (773) 489-0050, факс: (773) 489-0217. Електронна пошта: uncua@sbcglobal.net

Перша сторінка календаря

НОВІ ВИДАННЯ

Книга „Київська весна"- перший паросток відродження України у 1980-их роках

У видавництві ім. Олени Теліги вийшла нова книга „Київська весна", про Український культорологічний клюб – перший паросток духового і політичного відродження України в кінці вісімдесятих років минулого століття.

Це був час повернення свободи, яку в 1968 році совєтські танки старались роздушити в Празі, та не змогли... Двадцять років пізніше весна свободи повернулась і в Чехославччину, і в Німеччину, і в Україну.

Влітку 1987 року, коли українські політв'язні повернулись в Україну з совєтських концтаборів, про легальну політичну опозицію ще не могло бути й мови. Тому провідні члени Культурологічного клюбу прикривали його діяльність, покликуючись на офіційну тоді „політику гласності" совєтської імперії.

Редактором і упорядником книги є Олесь Шевченко – безпосередній учасник описаних в книзі подій. В розділі „Добрий вісник" він подає цілу сторінку імен осіб, переважно зі Заходу, які „... шукали з нами зустрічі, телефонували, брали при нагоді інтерв'ю". Більшість імен не є українські, але знаходимо там також добре відомі нашій громаді українські імена. Між ними є згадані: „...всюдисуща Христя Фріланд, статечний Петро Фединський, неговіркий Ростислав Хом'як, безкомпромісна Марта Перейма, Анна-Галя Горбач, Надія Світлична, Роксоляна Лозинська, журналіст довершеного професіоналізму Рома Гадзевич, Божена Ольшанівська, Зеновія Бігун" та багато інших. Читати цю книгу без зворушення – неможливо. Вона наново пригадує час весни, коли ожила в нас надія на краще майбутнє України.

Дослідна Фундація ім. О. Ольжича в США фінансувала видання книжки „Київська весна". Це середнього розміру книга, в твердій обкладинці, в неї включені 576 сторінок спогадів, документів та численні фотографії.

Книгу „Київська весна" можна замовляти, звертаючись до Olzhych Research Foundation, Inc. c/o W. Litynsky; 1229 Spring Ave. Wynantskill, NY 12198. Ціна книги, включно з коштами пересилки є 25.00 дол.

Михайло Герець

Мемуари...

(Закінчення зі стор. 23)

університеті ім. І. Франка до арешту. Про більшість описаних Горинем подій я знаю з власного досвіду, з пам'яті. Тодішня редакція „Молоді України" була своєрідним „слуховим центром" молодого шістдесятництва: у клюбі творчої молоді говорили те-то й те-то; хтось вивісив на будинку жовто-блакитного прапора; такого-то письменника розпинають за вірші про любов до України; тяжко побили людей, що співали „Реве та стогне" біля пам'ятника Тарасові Шевченкові 22 травня; КДБ робить трус у квартирах інтелігенції; взяли нашого колегу Славка Чорновола; з університету вигнали за націоналізм нашого колишнього декана факультету журналістики Матвія Шестопала. І так далі.

Все це „просилося на перо", але ніхто не хотів бути самовбивцею і одержати „вовчого квитка" від журналістики. Мусили виконувати інструкції ЦК партії й ЦК комсомолу, та все ж, на відміну від т.зв. „партійних газет", у нашій молодіжці „проривалося слово, як вода", особливо в захисті культури, мови, своєї української історії, викриття брутального нищення церков, ікон, паління україніки в бібліотеках.

Подібне тло своїх молодих років подає у мемуарах і Богдан Горинь. Я вражений і до краю употієнний тим, як йому вдалося чудово документувати свою розповідь. У книзі – десятки листів від нього і до нього, копії наказів про його прийняття і звільнення з праці, факсиміле різних записок і дарчих написів відомих осіб на титулах книг. Зазвичай люди все це викидають, тим більше, якщо йому півстоліття часу і папір так пожовк, що його і в руки не хочеться брати. Богдан Горинь усе це зберіг, систематизував, прилаштував до певних сюжетів своєї прецікавої розповіді. Я можу поставити колегу за приклад, як треба ставитися до особистої „домової" документації і як ця документація може послужити загальній справі боротьби українства за свою самоідентичність на сучасному етапі постколоніальної України.

Приємно бачити на численних фото, репродукованих у книзі, обличчя і постаті друзів Богдана – деякі вже відійшли в кращий світ, інші ще живуть і працюють. Усі вони тоді були молоді та гарні, бо й рух шістдесятників був молодий і красивий.

Поряд з документальними достоїнствами мемуарів, вони мають такі ж значні й літературні достоїнства. Хоч у підзаголовку фігурує слово „колаж", але я сприйняв твір, як цільну розповідь з багатьма письменницькими, публіцистичними рисами. Мова у Гориня вироблена, подекуди раритетна – це, без сумніву, інтелігентне красне письменство. Будемо очікувати наступних двох томів Гориневих мемуарів.

Дмитро Степовик,
доктор мистецтвознавства,
доктор філософії,
доктор богословських наук,
професор, академік Академії наук
Вищої школи України

Як вдалося уникнути русифікації газети „Львівський залізничник”

Телеграма, яка надійшла на мою адресу до Львова з Києва за підписом Леоніда Кравчука, завідуючого Відділом пропаганди і агітації Центрального комітету Комуністичної партії України, була категоричною: „Вам слід прибути до Відділу пропаганди та агітації ЦК КПУ”.

Виклик у верхній ешелон республіканської партійної влади схвилював мене. Я відразу намагався пригадати події, які сталися останнім часом в редакції газети „Львівський залізничник”, яку я очолював. Правда, рік тому сталася надзвичайна подія.

В один з весняних днів 1978 року відбувся черговий пленум ЦК Компартії України. До редакції надійшло повідомлення для негайного опублікування. Замітка з Києва була завеликою і ми скоротили її на три рядки. Ранком наступного дня заступник завідуючого Відділом пропаганди і агітації Львівського обкому партії зажадав від мене пояснення, чому важливе повідомлення було надруковане у скороченому вигляді?

– Дякуй долі, що тепер не 1937-ий рік, – заспокоювали мене друзі-журналісти, – в той час за таку необачність довелося б років десять рубати ліс в Сибіру.

З усього, про що я розповів, не важко зрозуміти, з яким настроєм я постукав у двері інструктора ЦК, який займався місцевою пресою. Невисокий на зріст, худорлявий чоловік процідив крізь зуби:

– Ви что, товаріщ рєдактор, порусскі не разговарівaєтє?

Виявилось, що до ЦК звернувся начальник Південно-Західньої магістралі Петро Кривонос з проханням дозволити редакції видавати залізничну газету не українською, а російською мовою. ЦК задовольнило це клопотання Петра Кривоноса. Але я висловив незгоду. На Львівській магістралі працювало 130 тисяч залізничників, з них понад 110 тисяч – українці, які цілком слушно вважали своєю рідною мовою українську. Тому переводити газету на російську мову не є необхідністю, а якщо таке рішення буде прийнято ЦК, то наші читачі оцінять його, як насильство над їх волею.

– Цікаво, цікаво бачити перед собою редактора газети, який не підтримує політичної лінії ЦК! – вигукнув інструктор. Він схопив телефон і набрав номер керівника:

– Тут у мене редактор „Львівського залізничника”, але розмова з ним закінчилася безрезультатно. Що далі накажете робити? Зрозумів, посилаю його до вас.

Широкий килим вів до кабінету Леоніда Кравчука. На відміну від інструктора він зустрів мене привітно, навіть руку подав.

– Мені сказали, що ви не погоджуєтеся з нашою пропозицією, – почав Л. Кравчук. – Вважаю, що це добре, коли у людини є своя думка і вона може її відстоювати. Просив би вас викласти її.

Я спочатку навіть розгубився, однак подолав нерішучість і виклав все, що наболіло. Л. Кравчук уважно слухав мене, робив короткі записи. Коли я скінчив, поцікавився:

– А як поставилося міністерство шляхів СССР до того, що газета видається українською мовою?

– В минулому році в Москві відбулася нарада редакторів газет, скликана Міністерством шляхів сполучення. Виступаючи на нараді, я дозволив собі покритикувати міністерство за відсутність належної уваги до транспортної преси. Це не сподобалося високому чиновнику і він почав з'ясовувати, чому йому ні разу не потрапляла до рук газета Львівської залізниці. Так з'ясувалося, що „Львівський залізничник” видається українською мовою.

– Чому українською? Хто дозволив? – лютував чиновник. – Хіба вам, редакторе, невідомо, що на залізничному транспорті офіційною мовою є російська? Даю вам місяць, щоб покінчити з цим націоналізмом.

На наше щастя, незабаром цього чиновника відправили на пенсію.

Коли я закінчив, Леонід Кравчук сказав:

– Ви мене переконали, газета повинна виходити українською мовою.

З того часу минуло багато років. Моя друга зустріч з Л. Кравчуком сталась у Чикаго. Я попросив його дати інтерв'ю для газети. Він погодився. Коли я переступив поріг кімнати, Л. Кравчук подивився на мене і запитав:

– Я десь зустрічався з вами, однак не можу згадати, де саме.

– Це сталось у Києві...

– Пам'ятаю! – радісно вигукнув мій співрозмовник. – А як склалась доля газети, про яку ми вели мову?

Я сказав, що якби редакція зазнала поразки, то „Львівський залізничник” зів'яв би, бо його позбавили б коріння.

Анатолій Гороховський,
Чикаго

Потрібно для праці:

Фундація Українського Народного Союзу шукає на неповний робочий час професійного збирача фондів для покращення цієї ділянки праці. Напрямні цієї діяльности та докладніші інформації щодо обов'язків професійного збирача подасть Фундація УНС. Кандидат мусить мати відповідні знання, бути причетним до життя української громади і хотіти працювати на комісійній базі. Прошу прислати резюме щодо кваліфікацій і свої пропозиції стосовно відповідної платні: надсилати до

W. P. – UNA, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Потрібно для праці:

На неповний робочий час агента оголошень для редакцій „Свободи" і „The Ukrainian Weekly". Праця полягатиме в допомозі керівникові Відділу оголошень у збиранні оголошень від широко розпорошених громад української діяспори і підприємств для опублікування в наших газетах. Агенти були б потрібні у Вашінгтоні, Д. К., Філядельфії, Па., Сакраменто, Каліф., Лос-Анджелесі, Каліф., Дітройті, Миш., Сарасоті/Норт-Порті, Фла., Сент-Пітерсбургу, Фла., Клівленді, Огайо, Торонто і Монреалі, Канада, та інших містах. Винагорода здійснюватиметься на комісійній базі. Прошу присилати резюме щодо кваліфікацій до Директора видань:

W.P. – UNA, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Потрібно для праці:

Агентів розповсюджень для газет „Свобода" і „The Ukrainian Weekly" – у Вашінгтоні, Д. К., Філядельфії, Па., Сакраменто, Каліф., Лос-Анджелесі, Каліф., Дітройті, Миш., Сарасоті/Норт-Порті, Фла., Сент-Пітерсбургу, Фла., Клівленді, Огайо, Торонто і Монреалі, Канада, та інших місцевостях. Винагорода залежатиме від успіху діяльности і конкретних місць розповсюдження. Агенти, які забезпечать наші газети прибутковими місцевостями розповсюджень, будуть відповідно винагороджені. Прошу письмові заяви і інформації щодо кваліфікацій надсилати до Директора видань:

W. P. – UNA, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

• ПРАЦЯ •

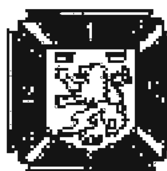
Праця на повний час для мужчини в українській фінансовій інституції. Відповідальності: Завідувати поштою, вогнотривалими скриньками та виконувати легку господарку. Безпосередній контакт з членами. Знання української та англійської мов необхідне. Медичне забезпечення, тощо. Зголошуватися на число телефону:

(212) 473-4278

• ДО ВИНАЙМУ •

Апартамент в приватному будинку в Квінсі. Ціна за домовленням.

Тел.: (718) 843-3838
питати по-англійськи

Ділимося сумною вісткою
з громадянством і побратимами,
що в неділю, 12 лютого 2006 р., на 82-му
році життя відійшов у вічність
наш побратим

св. п.

ЯРОСЛАВ ЧУЧУК

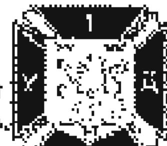
колишній вояк Дивізії „Галичина",
член Станиці Братства І УД УНА у Філядельфії.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в Трентоні, Н. Дж.

Синам ІГОРЕВІ, ЮРІЄВІ і АНДРІЄВІ з родинами,
ближчій і дальшій родині в Америці,
Україні, Канаді, Італії і Бразилії
складаємо вислови нашого щиросердечного співчуття.

Вічна Йому пам'ять!

Управа і члени Станиці
Братства І УДА УНА у Філядельфії

БРАТСТВО КОЛ. ВОЯКІВ 1-ОЇ УД УНА
СТАНИЦЯ НЬЮ-ЙОРК

ділиться з побратимами і нашими друзями
сумною вісткою що дня 22. лютого 2006 р.
відійшов у вічність Дорогий нам Побратим

бл. п.

ДАМЯН ПОРИТКО

підстаршина Дивізії, учасник боїв під Бродами,
активний член Станиці та Управи Станиці

нар. 15. червня 1919 в Княгиничі пов. Рогатин, Зах. Україна.

Похорон відбувся 11-го лютого 2006,
на цвинтарі св. Андрія Первозванного в Савт Баунд Брук НДж.

Память про цього чесного вояка 1. Української Дивізії УНА
і нашого незабутнього побратима,
жертвенного громадянина української громади
буде з нами на завжди.

Вельмишановній Дружині Пані Елізабеті, Синові Богданові
та всій родині
висловлює щирі співчуття

членство і Управа Станиці Нью-Йорк

Ділимося сумною вісткою з приятелями та знайомими, що
в суботу, 25 лютого 2006 р. в Нью-Йорку (Асторія)
на 95-му році життя відійшла у вічність наша
МАМА, БАБУСЯ і ТЕТА

св. п.

ЕМІЛІЯ БАЛАБАН
з дому ПАВЛИК

Народилась 27 вересня 1911 р. в с. Бушковичі, Галичина.
Довголітня членкиня Союзу Українок Америки, колишня учителька
українознавства, патріотка, вдова сотника Петлюри – д-ра Якова Балабана.

ПАРАСТАС відбувся в п'ятницю, 3 березня 2006 р. о 7-ій год. вечора в похоронному заведенні „Quinn" за адресою: 35-20 Broadway, Queens.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в суботу, 4 березня 2006 р. о 10-ій год. ранку в церкві Чесного Хреста, Асторія, Нью-Йорк, а потім на цвинтарі св. Андрія в South Bound Brook, NJ.

У глибокому смутку залишилися:

син – ЗІНОВІЙ з дружиною ГАЛЕЮ
син – АЛЕКСАНДЕР (ЛЕСИК)
внук – МИХАЙЛО з дружиною ЛАРИСОЮ
внучка – УЛЯНА з нареченим
братова – ОЛЯ ПАВЛИК з дочкою ХРИСТЕЮ
братова – МАРІЯ ПАВЛИК (МОТРЯ)
ближча і дальша родина в Америці, Канаді та Україні.

Вічна їй пам'ять!

Замість квітів просимо складати датки на Український Музей в Нью-Йорку.

Ділимося сумною вісткою, що в четвер, 23 лютого 2006 р.
відійшов у Божу вічність на 80-му році життя наш
найдорожчий МУЖ, ТАТО і ДІДУСЬ

св. п.

МИХАЙЛО БІЛИЙЧУК

нар. 26 січня 1926 р. в Івано-Франківську, Україна.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в понеділок, 27 лютого 2006 р. в українській католицькій церкві св. Марії в Озон Парку, Н.Й., а відтак на цвинтарі св. Духа в Гемптонбургу, Н.Й.

Залишені у смутку:

дружина – МАРІЯ
дочка – ФРАНЯ з чоловіком ФИЛИПОМ
син – МИХАЙЛО з дружиною КЛАВОЮ
дочка – ЛЕСЯ з чоловіком ФРАНКОМ
внуки – ВІНІ з дружиною ДЕБІ
– ПАВЛО з дружиною МЕРІАНН
правнук – ПАВЛО
та ближча і дальша родина в Америці і Україні.

Вічна Йому пам'ять!

З глибоким сумом повідомляємо,
що 31 січня 2006 р. відійшла у вічність

св. п.

ОЛЕКСАНДРА МАРІЯ ДЕМЯНЧУК
з дому ІВАНЕЦЬ

нар. 29 липня 1922 р. на Тернопільщині, Україна.

ПОХОРОННІ БОГОСЛУЖЕННЯ відбулися 3 лютого 2006 р. в українській католицькій церкві св. о. Николая у Торонто. Тлінні останки спочили на цвинтарі Park Lawn, Toronto.

У глибокому смутку залишилися:

донька – ОЛЕНКА з мужем АНДРІЄМ
та дальша родина в Америці і в Україні.

Вічна їй пам'ять!

*За мову і зміст
посмертних оголошень і подяк
редакція не відповідає*

КОМІТЕТ ЗЕМЛЯКІВ СТАНИСЛАВІВЩИНИ США
із сумом повідомляє про відхід у Божу вічність

св. п.

ЛІДІЇ МОЙСЕЙОВИЧ-ГЛАДКОЇ

довголітнього члена управи Комітету,
відомої громадської діячки, патріотки.

Глибокі співчуття родинам
ГЛАДКИХ, БАРНИН-ДУБАС, РУБЧАК, МОЙСЕЙОВИЧАМ
висловлює

УПРАВА КОМІТЕТУ

Слово на прощання зі св. п. Іваном Чорнієм („Моряком“)

Вістка про смерть св. п. Івана Чорнія стала болючим ударом для багатьох, особливо важко було дружині Мирославі, доням Данусі з її чоловіком Володимиром, Надії з її чоловіком Андрієм, синові Маркіянові і його дружині Марії, численним внукам.

Іван Чорній помер 21 січня 2006 року, у власному домі у Перемишлі. Мав легку смерть, заснув і вже очей не відкрив. Народився І. Чорній 24 лютого 1924 р., в селі Руда Любицька, в родині середньо заможного селянина Дмитра і Анни з дому Жолондек. Батько Івана, був воїном УГА і після визвольних змагань перебував в польських таборах полонених. В селі не було школи, тому Іван Чорній ходив до початкової школи в Любичі Королівській. В 1938 році Іван закінчив початкову школу і деякий час працював на батьківській господарці, а під час німецької окупації вступив до слюсарства в Раві Руській і закінчив його в 1944 році. Коли було створено Любицький кущ УПА, до нього приділено Івана Чорнія, який прийняв псевдо „Моряк” і був призначений до загону „Месники”. Рій, в якому служив „Моряк” брав участь в боротьбі з військами НКВД на станції Заставля коло Угнова, в Любичі Королівській, звільняючи людей, які силою в 1945 і 1946 рр., були депортовані в Радянську Україну. 2 березня 1945 р. військам НКВД, під час снігової завірюхи, вдалося оточити чоту УПА на присілку Мриглоди та в селі Грушка Томашівського повіту. Геройською смертю загинули 62 повстанці. Ситуація УПА значно ускладнилася в першій половині 1947 р., коли розпочалася Акція „Вісла”. Частина повстанців була відпущена до родин. В новому місці поселення Іван Чорній зголосився до підприємства, яке займалося меліорацією. В 1950 році він познайомився з Мирославою Путько і з нею одружився. В родині Чорніїв прийшло на світ троє дітей.

У 1962 році Іван Чорній, разом із батьками дружини, купив у Перемишлі дім, у якому жив понад 42 роки. В Перемишлі Іван Чорній працював учителем в механічній школі і звідси вийшов на пенсію у 1989 році. Не відбулися в Перемишлі жодні збори, жоден відчит, жоден концерт, в яких він не брав участи. Він довго житиме у багатьох в пам’яті, буде прикладом, який всі завжди наслідуватимуть.

Похорон св. п. Івана Чорнія, відбувся 24 січня 2006 р. на головному цвинтарі у Перемишлі.

Ярослав Стех

Ділимося сумною вісткою, що в четвер,
2 березня 2006 р., після тяжкої недуги (рака легенів)
відійшов у вічність наш найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО, БРАТ і ДІДО

СВ. П.

ІВАН ПОХОДАЙ

Покійний (один із 8 дітей) народився в селі Походаїв, Рижкова Воля, Ярославський повіт. Родина була примусово переселена до північно-східньої Польщі під час операції „Акції Вісла” в 1947 р.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися у понеділок, 6 березня 2006 р. в українській католицькій церкві св. Юра в Ню-Йорку.

Покійний похований на українському католицькому цвинтарі св. Духа в Гемптонбургу, Н.Й.

Залишив у глибокому смутку:
- дружину – АГАФІЮ (з дому КОГУТ)
- доньку – МАРІЮ ПАСКУ з дітьми АДРІЯНОЮ ПАСКА, АНТОНІЄМ ПАСКА, АНДРІЄМ ПАСКА
- доньку – БОГДАННУ ПОХОДАЙ-СТЕЛЬМАХ з чоловіком РОМАНОМ СТЕЛЬМАХОМ та сином АНДРІЙЧИКОМ СТЕЛЬМАХОМ
- братів – ПЕТРА ПОХОДАЯ з родиною в Польщі
  – ЮРІЯ ПОХОДАЯ з родиною в Польщі
- сестер – АНАСТАЗІЮ ГУБАЧ з родиною в Польщі
  – МАРИНУ ЛЕКЛЕРК з родиною у Франції
- братову – КАТЕРИНУ ТЕРЛЕЦЬКУ з родиною
- родини – ПОХОДАЇВ, ДРОБЕНКІВ, ЛЕКЛЕРК, ТЕРЛЕЦЬКИХ в Америці, Україні, Польщі і Франції.

Замість квітів на могилу родина пропонує складати пожертви на „Orphans' Aid Society in Ukraine”, Марія Йовик, голова.

Вічна Йому пам'ять!

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
довголітнього колишнього голови
Т-ва Українсько-Американських Демократів з Ню-Джерзі

СВ. П.

ЙОСИФА ЛИСОГОРА

відбудеться

ПАНАХИДА в суботу, 11 березня 2006 р., о год. 5-ій по пол. в українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку.

Просимо о молитви за душу Покійного.

УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКІ
ДЕМОКРАТИ У НЮ-ДЖЕРЗІ

У ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого найдорожчого МУЖА і БРАТА

СВ. П.

д-ра ВАСИЛЯ КОСТРУБЯКА

який на 80-му році життя, заосмотрений Найсвятішими Тайнами, відійшов у вічність 15 березня 2005 р. в Овієдо, Еспанія

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА 15 березня 2006 р. о год. 6-ій веч. в церкві св. Івана в Еспанії.

У смутку залишені:
- дружина – РЕГІНА
- сестра – СОФІЯ

та ближча і дальша родина в Еспанії, Америці і Україні.

„Я є воскресіння і життя, той хто вірить в мене навіть як помре, буде жити”.

Про молитви за спокій душі Покійного просить

Вічна Йому пам'ять!

РОДИНА

**В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ
ВІДХОДУ НА ВІЧНИЙ СПОЧИНОК**
нашого найдорожчого і незабутнього
МУЖА, БАТЬКА, ДІДА і БРАТА

СВ. П.

РОМАНА КАССАРАБИ

довголітнього співака Капелі бандуристів ім. Т. Шевченка, соліста хору „Дніпро” і багатьох хорових ансамблів,

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

будуть відправлені в церквах:

- в катедрі св. Йосафата, в Пармі, Огайо 20 березня 2006 р., о год. 8-ій ранку, 17 березня 2006 р. о год. 8:15 ранку;
- в церкві Входу в Храм Пресвятої Богородиці в Норт Порті, Фла., 15 березня 2006 р. о год. 10-ій ранку;
- в церкві св. Івана Хрестителя у Сейлем, Масс., 20 березня 2006 р., о год. 10:30 ранку.

———————————

Складаємо ще раз найщирішу подяку всій родині, друзям, бандуристам за молитви, вислови співчуття, за квіти, участь в похоронних відправах і за пожертви на Служби Божі та за щедрі датки на добродійні цілі.

РОДИНА

У смутку повідомляємо, що в понеділок, 6 березня 2006 р.
у Statesville, North Carolina відійшов у вічність
після короткої недуги наш дорогий і улюблений
МУЖ, ТАТО і БРАТ

СВ. П.

МИКОЛА „НИК" ТАТАРИН

нар. 21 серпня 1927 р. у селі Гнильче, Україна.

Микола боровся за волю України під час Другої Світової війни. Будучи громадянином США брав участь в Корейській війні. Був членом Т-ва Українсько-Американських Ветеранів (UAV Michigan Post 101).

Михайло закінчив Wayne State University Business School with a Bachelors Degree in accounting. На пенсію перейшов у 1992 р. з General Dynamics.

Відвідини відбулися в п'ятницю, 9 березня 2006 р. від год. 6-ої до 8-ої вечора в Cavin-Cook Funeral Home, Mooresville, North Carolina.

ЧИН ПОХОРОНУ відбувся в п'ятницю, 10 березня 2006 р. з Cavin-Cook Funeral Home Chapel, Mooresville, North Carolina на Salisbury National Cemetery.

У смутку залишилися:

дружина – АННА з дому КРЕТ
(прожила з Михайлом 43 роки)
сини – ЮРІЙ, Warren, MI
– ЕВГЕН, Troutman, NC
сестра – АННА ЧЕРЕВАТА з родиною в Україні
та ближча і дальша родина в Канаді і Україні.

Вічна Йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 14 лютого 2006 року
на 82 році трудолюбимого життя
відійшов у вічність наш найдорожчий

СВ. П.

ВОЛОДИМИР КУХ

Інженер, громадський і пластовий діяч, член куреня „Орликівці"

ПОХОРОННА ПАНАХИДА відбулася 17 лютого 2006 року.
ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 18 лютого в українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, а відтак на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

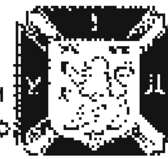
У глибокому смутку залишилися:

син – ЮРКО з дружиною ЛЕСЕЮ та сином
АНДРІЙЧИКОМ
сестра – МАРУСЯ в Україні
ближча родина – РОМАН ГАЛІБЕЙ
– БОГДАН ГАЛІБЕЙ з дружиною РОКСОЛЯНОЮ
та дітьми: ТИМОШЕМ, МИРОСЛАВОЮ, ОЛЕЮ
і ЛЕВОМ
– ЗІРКА ГАЛІБЕЙ з чоловіком ҐЕРІ та синами:
ДАНИЛКОМ, ПЕТРУСЕМ МИКОЛЬЦЕМ
і ТИМОТЕЄМ
– ЕВГЕН КОТИК
та родини – КРАВЧУКІВ, ІВАНЦІВИХ, РОМАНКОВИХ,
БОБРОВСЬКИХ та КУЗЬМІВ.

Вічна Йому Пам'ять

БРАТСТВО КОЛ. ВОЯКІВ 1-ОЇ УД УНА
СТАНИЦЯ НЬЮ-ЙОРК

ділиться з побратимами і нашими друзями
сумною вісткою що дня 22. лютого 2006. р.
відійшов у вічність Дорогий нам Побратим

бл. п.

АНДРІЙ ЗАКРЕВСЬКИЙ

підстаршина Дивізії, учасник боїв під Бродами,
активний член Станиці та Управи Станиці

нар. 9. квітня 1924. в Угневі, пов.Рава Руська, Зах. Україна.

Похорон відбувся 25-го лютого 2006,
на Католицькому цвинтарі св. Духа в Гемптонбургу НЙ.

Пам'ять про цього чесного вояка 1. Української Дивізії УНА нашого
незабутнього побратима,
прикладного громадянина української громади
буде з нами на завжди.

Вельмишановній Дружині Пані Ліді та всій родині
висловлює щире співчуття

членство і Управа Станиці Нью-Йорк

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
невіджалуваного
МУЖА, ТАТА, ДІДА і ПРАДІДА

СВ. П.

МИХАЙЛА КОВБАСНЮКА

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ

18 березня 2006 р., о год. 9-ій ранку

в церкві свв. Петра і Павла
у Джерзі Сиτі, Н.Дж.
та в Україні.

Складаємо ще раз найсердечнішу подяку всім друзям та приятелям за молитви, вислови співчуття, квіти, участь у похоронних відправах, за пожертви на Служби Божі та щедрі датки на добродійні цілі.

Дружина НІНА з родиною

З болем відмічуємо, що рік тому, 11 березня 2005 р.
відійшла від нас незабутня

СВ. П.

ТАІСІЯ КОРЧИНСЬКА

ПАНАХИДА відбудеться після СЛУЖБИ БОЖОЇ

в неділю, 12 березня 2006 р.

у православній церкві
св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку Н. Дж.

У глибокому смутку:

муж – МИХАЙЛО КОРЧИНСЬКИЙ
син – МИХАЙЛО КОРЧИНСЬКИЙ, мол. з родиною
дочки – МАРИНА КОРЧИНСЬКА-МОРАРІ з родиною
– РОКСАНА КОРЧИНСЬКА
сестрінка – МАРІЯ ЄФРЕМОВ з синами

Вічна Їй пам'ять!

СВІТЛІЙ ПАМ'ЯТІ ВОЛОДИМИРИ ДЕМУС ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ...

24 лютого 2006 року, перестало битися серце української поетеси, активної діячки української діаспори, мецената культурно-просвітницьких установ Америки та України, люблячої матері, бабусі і сестри Володимири Демус. Вона відійшла у вічність на 83-ьому році життєвої мандрівки, з яких 56 залишилися прожитими далеко поза рідним краєм, на чужині.

"Перебираєм наші дні, списуєм всі моменти, сумні і радісні вони - із пам'яті не стерти"...-

писала Володимира Демус у своєму "Деннику". Цей вірш є останнім у книжці її поезій, що побачила світ у 2002 році. Життєва повість поетеси ще ніким не прочитана, ще не написано відгук на її вірші, мережані любов'ю до рідного слова, до землі прадідівської

Дитинство снилося мені...
В барвистім платті, босоніж, йду стежкою у хутір батькових дідів...
Цей сон, мов спогад,
У житті дороговказом став мені.

У цих рядках окреслено головну мету життєвої повісті. Народилася Володимира Демус
у селі Цеперів на Львівщині в родині сільського вчителя Стефана Когута. Зустрів свою долю Стефан Когут в Остраві, чеському містечку, де перебував на службі, як офіцер австрійської армії. Марія Любояцка, за походженням чешка, вирішила переїхати із своїм судженим на Україну, народивши першого сина Богуслава. А через два роки подвійною радістю нагородив Бог молоде подружжя, давши їм двійняток, яких нарекли іменами Іванна та Володимира. Виховувалися дівчата в любові до рідного краю, в щоденній молитві, в пошані до культури своїх прадідів. Разом закінчили народну школу у рідному селі, разом розпочали навчання в Академічній гімназії у Львові. Окупація більшовиками Галичини в 1939 році змусила родину переїхати далі, на захід. Ярославська гімназія прийняла до себе двох здібних українських дівчат. Вірили, що війна швидко мине, і Україна стане вільною, тож здавати матуру вирішили у рідній львівській гімназії, повернувшись додому в 1942-ому році. Проте події, що складалися на фронтах ІІ- ої світової війни не несли Україні нічого втішного. Родина Когутів обирає долю емігрантів.
Про це, через призму років, згадає Володимира в одному із своїх віршів:

Гори-доли перейшли,
Тут згубили, там знайшли,
Долю змагали, усе вперід,
В серці плекали свій рідний рід,
Чи спотикнувся хто із нас,
Чи подолав пороги?-
Нелегкий той заморський шлях,
Незвидані дороги.

У 1944 році у Німеччині зустріла вірного приятеля свого життя, світлої пам'яті Пилипа Демуса. Він навчався на медичному факультеті Університету, вона ж чекала його з маленькими синами Андрієм і Костиком, щоби почути про новини, щоби помріяти над майбутнім... У 1950 році вони переїхали до Америки і поселилися у передмісті Чікаго.
Пилип працював лікарем, а Володимира вирішила продовжити навчання в американському коледжі, обравши факультет філософії. Паралельно навчалася на українських педагогічних курсах ім. Петра Могили в Чікаго, отримавши диплом вчителя школи українознавства. В Чікаго народилися ще три сини – Марко та близнята Адріян і Мар'ян. Сини отримали вищу американську освіту та навчалися в українознавчій школі.
У поезії "Дітям" Володимира Демус звертається до кожного з синів словами

Згадай мене-
Я в сні тобі з'явлюся
Шукай сліди мої на своїм ходу,
Коли я думкою,
Я споминном прилину,
Згадай мене – я вернусь, я прийду.

Писання поезії підкреслило природній поетичний дар Володимири Демус.З під її пера вийшли три поетичні збірки поезій:
1/"На людських озерах", 1977 р. Видана Нью-Йоркською групою, Нью-Йорк-Чікаго.
2/"Вічне тепер", 1984 р. Видана Українським Інститутом Модерного Мистецтва. Чікаго.
3."Альбом", 2002 р. В-во Українського Інституту Модерного Мистецтва, Чікаго.
У творчому доробку поетеси багато віршів та нарисів, що друкувалися на сторінках журналів та часописів в Україні і в Америці. В українській літературі її поезія ще не вивчена, багато чого Володимира Демус уміла написати так, як ніхто інший. Вірші її виразно публіцистичні,вони знаходять співрозуміння, співпереживання у читача. Доброта і принциповість були невіддільними рисами її світлої вдачі, а довга дорога повернення на рідну землю назавжди застигла у вірші:

Здається, наче нічого більш не треба...
Тебе сторожить затишок зими,
Там, над тобою голубий клаптик неба,
А біля тебе прадідівські сни...

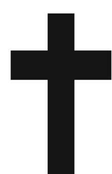
Коли зійшло довгожданне сонце свободи над Україною, подружжя Демусів були одними з перших меценатів Києво-Могилянської академії, всіляко підтримували усі починання молодої Батьківщини. Вони свідомо вносили грошову лепту у проекти Могилянки, як також в кінці 60-х років вже минулого століття, у зведення храму св. Володимира і Ольги в Чікаго. Немає установи чи організації в Чікаго, де б родина Демусів не була спонсором, а той меценатом. Український Інститут Модерного Мистецтва та Український Національний Музей в Чікаго переживають разом з організацією Союзу Українок непоправну втрату... Їй довелося пережити тяжку долю емігрантки від самого початку. Вона не боялася пітьми більшовицької ночі, її не лякали громи та блискавки німецького неба, вона гордою ходою матері-українки пройшла дорогами життєвої повісті. Життя її не було безхмарним, але творча індивідуальність поетеси була вищою над людськими буденними заздрощами, вона перемагала зло усмішкою і глибоким поглядом розумних очей. Її вірші – це перехрестя сюжетів інтимної лірики і долі емігрантки, безмовна природа промовляла її устами. Покидаючи цей гостинний світ нашого життя, її душа линe до зірок, щоб з'єднатися з тим, хто першим запалив свічку на далекому небосхилі їх вічності, із св. пам'яті Пилипом. Неоправдане сталося. Нам, земним, заклопотаним, безпорадним, залишається зупинитися, і на мить, вклонитися пам'яті людини, про яку може ніколи не чули. Вона побувала в багатьох країнах, і всюди дороги звивалися, мов ріки, втікаючи з-під ніг, українські ж, вона називала старим галицьким словом – гостинці,
бо проживши вік на чужині, вірила, що саме вони відповідатимуть змістові, вкладеному в це слово.

Тривога розстання, мовчанка розлуки,
У пазусі скибка рідної землі,
Забереш з собою шмат тяжної долі,
Крихітку своєї залишеш і їм... – це рядки з вірша Володимири Демус "Розлука".
На цей раз назавжди.

Струнка постать, горда постава, витончена мова жестів, життєлюбна усмішка – такою вперше я побачила Володимиру Демус у 2000-му році. Вона йшла коридором українознавчої школи назустріч "новоприбулій" вчительці. Простягнула папку з віршами і мовила: – "Прошу, перечитайте і зробіть поправки, якщо потрібно"... Для мене було великою честю вичитувати кожен рядок її останнього Альбому поезій, який готувався до друку. Спогади оживають, додаючи віри у своє власне Я, яким щедро ділилася Володимира Демус. Вона уміла переконувати у тому, що лише у творчості ми всесильні. Вірші лікують нас та інших від сірої буденщини, обтяженої гірким досвідом життя у новій країні. Її вже немає посеред нас, але є сад її віршів.

Світлої пам'яті Володимира Демус залишила у невимовному смутку п'ятеро синів та їх родини – Андрія з невісткою Жанет та онуками Алисою і Еріною, Костя з невісткою Пет, онуками Лесею та Зенею та двох правнуків, Марка з невісткою Іриною та онуками Данчиком та Тимішем, Адріяна та Мар'яна, сестру Іванну Гарасовську.
28 лютого 2006 року над Собором святих Володимира і Ольги у Чікаго прощальну пісню співали дзвони, прощаючись з донькою української землі Володимирою Демус.Родині покійної приносимо щирі співчуття. Вічная їй пам'ять.

Марія Климчак
(Радіопрограма "Українська Хвиля" - 26 лютого 2006)

Ділимося сумною вісткою
з рідними, приятелями та знайомими,
що в неділю, 5 березня 2006 р. відійшов
у вічність наш найдорожчий
ТАТО, ДЗЯДЗЬО і ПРАДЗЯДЗЬО

св. п.

д-р МИКОЛА КРИЖАНОВСЬКИЙ

нар. 6 грудня 1913 р. у місті Бучачі, Україна.

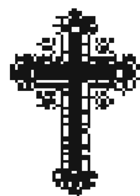
ПАНАХИДА відбудеться в п'ятницю, 10 березня, о год. 7-ій веч. в Humiston Funeral Home, Kerhonkson, NY.

ПОХОРОННА СЛУЖБА БОЖА відбудеться в суботу, 11 березня 2006 р. о 12-ій год. в церкві Пресвятої Трійці у Кергонксоні, Н.Й. (Союзівка).

У смутку залишені:

доньки – ЛЮБА і ДЖИМ КЕНДАЛ
– ТАМАРА і МАК КОБЗЯР
внуки – МИХАЙЛО і ДЖИЛ ШЕПАРОВИЧ
– МАРКО і ДЖЕНЕФЕР ШЕПАРОВИЧ
з дітьми ЛАРИСОЮ і ЮСТИНОМ
– АНДРІЙ ШЕПАРОВИЧ
– ДАНКО і НАДІЙКА КОБЗЯР
– ЛІДА КОБЗЯР
родина в Україні, Польщі та Канаді.

Вічна Йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою
з приятелями і знайомими,
що в четвер, 2 лютого 2006 р.
відійшов у вічність на 85-році
життя мій найдорожчий, любий
ЧОЛОВІК

св. п.

МИХАЙЛО КОБАСЯР

нар. 14 жовтня 1920 р. в селі Ризвалд, Лемківщина.
Син покійних Теодора і Марії Кобасярів.

Під час Другої світової війни був забраний до Німеччини. Працював в Австрії, місто Сальцбург, село Нідералм.Одружився з Вірою Ткаченко 16 червня 1945 р. в Німеччині. У 1947 році Михайло разом з дружиною виїхали до Венезуелі, в Південній Америці, а у 1955 році переїхали до Америки до Йонкерсу, Н.Й. У Йонкерсі Михайло 30 років працював оператором для „Otis Elevator Company", звідки в 1983 році перейшов на пенсію. Був активним парафіянином української католицької церкви св. Михаїла у Йонкерсі, Н.Й., членом „Men's Club", „Goldens Ages" Т-ва св. Івана і добровольцем на парафіяльних пікніках. Він був рівнож членом українського клюбу „Hastings and Hudson" і членом СУМА, Т-ва Лемківщина, Т-ва „Славота", а також Українського Конгресового Комітету Америки.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в понеділок, 6 лютого 2006 р. в українській католицькій церкві св. Михаїла у Йонкерсі. Тіло Покійного поховано на Mt. Hope Cemetery.

У глибокому смутку залишилися:

дружина – ВІРА
кузинка – СТЕФАНІЯ ХОМИК з родиною в Ню-Джерзі
та ближча і дальша родина в Америці і Україні.

Вічна Йому пам'ять!

В пам'ять покійного мужа Михайла
складаю 100 дол. на пресовий фонд „Свободи".

Ділимося сумною вісткою, що в четвер,
2 березня 2006 р. відійшла у Божу вічність
на 83-му році життя наша найдорожча
ДРУЖИНА, МАМА І СЕСТРА

св. п.

ОМЕЛЯНА (МІЛЯ) РОГОЖА
з дому УГЕРА

ПАНАХИДА відбулася в понеділок, 6 березня 2006 р., о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню-Йорку.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися у вівторок, 7 березня 2006 р. в українській католицькій церкві св. Юра в Ню-Йорку, а відтак на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Перша **СЛУЖБА БОЖА** на рідній землі відбулася в суботу, 4 березня в українській церкві св. Івана Хрестителя у Вернім Синьовиднім, Україна.

Залишені у глибокому смутку:

чоловік – РОМАН
доня – ГАНУСЯ з мужем МИКОЛОЮ АСАНДІ
син – АНДРІЙ і дружина БОГДАНА
із сином НАЗАРОМ
сестра – ЛІДА МОШ з родиною
та ближча і дальша родина в США і Україні.

Вічна її пам'ять!

Замість квітів просимо складати пожертви
на Союз Українок для Сиріт в Україні.

Ділимося сумною вісткою, що в суботу, 14 січня 2006 р.
на 86-му році життя відійшла у вічність
наша дорога і незабутня

св. п.

НАТАЛІЯ ВАЙДА
з дому ЛАР

нар. 29 серпня 1919 р. у Лінцях, Закарпатська обл., Україна.
Дочка пок. о. Василя Лара і дружина пок. професора
і редактора Миколи Вайди

Покійна була довголітньою секретаркою Т-ва Сеньйорів у Філядельфії, а також довголітньою членкою 90-го відділу Союзу Українок Америки.

ПАНАХИДА відбулася в четвер, 19 січня 2006 р. о год. 6-ій веч. у похоронному заведенні „Wetzel and Son" у Рокледж, Па.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в п'ятницю, 20 січня 2006 р. в церкві Благовіщення Пречистої Діви Марії у Мелровз Парк, Па. Покійна похована на цвинтарі св. Марії у Факс Чейс, Па.

Залишені у глибокому смутку:

дочки – АННА
– АНДРЕЯ
сестра – ОЛЯ СУСЛА з родиною
братова – КАРОЛІН ЛАР з родиною
сестрінка – АННА КОМЯТИЙ з родиною
кузен – ЙОСИФ ПЕРЕВУЗНИК з родиною
та ближча і дальша родина в Европі і Україні.

Вічна її пам'ять!

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Осціславська 973-292-9800 #3040*